

Projekt

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH W
GMINIE BODZANÓW
NA LATA 2014 -2020**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
BODZANÓW, 2014

Spis treści

I. WSTĘP.....	4
II. Procedura tworzenia strategii	7
II.1. Uwarunkowania prawno – systemowe	7
II.2 Metodyka prac nad Strategią	9
III. Społeczno – gospodarcze uwarunkowania strategii	11
III.1 Charakterystyka Gminy	11
III.2 Podmioty gospodarcze	12
III.3 Poziom życia ludności	14
III.4 Rodziny	15
III.5 Zasoby i warunki mieszkaniowe	17
III.6 Prognoza demograficzna	18
III.7 Rynek pracy	22
III.8 Ochrona zdrowia	23
III.9 Edukacja i wychowanie.....	24
III.10 Sport i rekreacja.....	26
III.11 Organizacje pozarządowe.....	27
III.12 Kultura	32
III.13 Charakterystyka system pomocy społecznej	33
III.14 Bezpieczeństwo publiczne.....	38
III.15 Infrastruktura, transport, komunikacja	40
III.16 Ochrona środowiska	41
IV. Diagnoza sytuacji społecznej wraz z wnioskami końcowymi	42
IV.1. Bezrobocie	47
IV.2. Niepełnosprawność.....	52
IV.3. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	55
IV.4. Alkoholizm lub narkomania.....	59
Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych	63
Szczególne uwarunkowania nasycenia problemami społecznymi.....	64

V. Analiza SWOT	66
VI. CELE STRATEGII	70
VI.1. Cel główny	70
VI.2. Cele szczegółowe	71
VII. Planowany budżet	84
VIII. Harmonogram	86
IX. System wdrażania SRPS	89
X. Monitoring	91
X.1. Termin okresowego przeglądu:.....	91
X.2. Zadania związane z przeglądem:	91
X.3. Zarządzanie ryzykiem	91
XI. Ewaluacja	95
XII. Wnioski końcowe	96

I. WSTĘP

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej, organizowaną przez organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi.

Instytucją wspierającą osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwiającą im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bodzanowie. Priorytetowym zadaniem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych osób i rodzin, które nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości a także zapobieganie powstawaniu takich sytuacji. Jednocześnie pomoc społeczna powinna podejmować działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Aktem prawnym normującym katalogowo zadania, obowiązki i możliwości pomocowe ośrodka, jest ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz. U. Nr. 64, poz. 593 z późn. zm.), która między innymi nakazuje gminom tworzenie innowacyjnych rozwiązań dostosowanych do potrzeb środowiska lokalnego.

Niniejsza strategia zaktualizowana została na lata 2014-2020 i będzie podlegała ciągłym zmianom wraz z pojawianiem się nowych problemów społecznych, co świadczy o jej elastyczności i jest procesem pożądanym. Powyższe będzie miernikiem działań i dążeń społeczności lokalnej, oraz daje możliwość podejmowania decyzji w najbliższym czasie jak i w odległej perspektywie.

Od kilku lat obserwujemy zmiany jakie zachodzą w podejściu do polityki społecznej na szczeblu państwowym i lokalnym. Dokonuje się przejścia od modelu pomocy, którego zasadniczą funkcją było udzielenie wsparcia materialnego, potocznie zwanego „rozdawnictwem”, do modelu nastawionego na wzmocnienie postaw aktywnych oraz wspieranie osób i rodzin zgłaszających się o pomoc w rozwiązywaniu problemów. Jest to możliwe dzięki rozwojowi różnego rodzaju usług dla różnych grup klientów z podziałem na działania interwencyjne, aktywizujące i prewencyjne. Istotną rolę w prowadzeniu aktywnej polityki społecznej odgrywają takie formy jak: poradnictwo, terapia, profilaktyka, prowadzenie wyspecjalizowanej pracy socjalnej, działania partnerskie. Następuje odchodzenie od nastawienia opiekuńczego, czyli przejmowania odpowiedzialności socjalnej za obywateli. Dotychczasowy model biernej polityki społecznej wpłynął na umocnienie poczucie bezradności, budowę

postaw roszczeniowych i rodził ogólne niezadowolenie z przyznawanej pomocy materialnej, którą traktowano jako obowiązek instytucji pomocy społecznej a nie jako pomoc doraźną, często cedując na te instytucje obowiązek utrzymania i brania pełnej odpowiedzialności za osobę czy całą rodzinę, tym samym uwalniając samego siebie od tego obowiązku.

Mimo zmieniającej się postawy państwa z roli „sponsora” na postawę wymuszającą współpracę i aktywność w rozwiązywaniu trudności nie uzależnioną od pomocy finansowej, społeczeństwo polskie nadal oczekuje, że w każdej sytuacji zagrożenia, państwo – gmina, pełniło będzie rolę „ parasola ochronnego”. Dlatego bardzo ważnym elementem pracy socjalnej jest pobudzenie w osobach poczucia odpowiedzialności za los swój i rodziny, ukazywanie możliwości wykorzystania własnej aktywności zmierzającej do usamodzielnienia. Każdy człowiek nawet w sytuacji trudnej, pozostaje istotą twórczą, która przy specjalistycznej pomocy może zmienić swój sposób myślenia, swoją postawę, z roszczeniowej na aktywną, tak aby będąc w sytuacji kryzysowej w pierwszej kolejności umiała wykorzystać swoje możliwości.

Wobec powyższego zmienia się również wizerunek pracownika socjalnego. Tak pojmowana pomoc społeczna wymaga od pracowników socjalnych odpowiedniego przygotowania, wysokich kwalifikacji i profesjonalizmu. Nie tylko więc winien zmieniać się klient pomocy społecznej i jego świadomość, ale i sam pracownik socjalny poprzez formalne samodoskonalenie swojego warsztatu pracy.

Aktualny system prowadzenia polityki społecznej postrzegany jest jako interwencyjny i przypisywane są mu cechy takie jak zachowawczość, pasywność, bierność, reaktywność i akcyjność. Brakuje koordynacji pionowej i poziomej w zakresie działań pomocowych.

Lokalna polityka społeczna prowadzona w duchu aktywnej polityki społecznej może stanowić etap pośredni pomiędzy interwencyjną polityką społeczną, a polityką społeczną opartą na profilaktyce. Zmiana polegać może na gospodarowaniu zasobami (finansowymi i rzeczowymi) w taki sposób, aby umożliwić stopniowe zmniejszanie skali działań interwencyjnych na rzecz prowadzenia działań prewencyjnych. Zakłada się, że narzędzia wytworzone w ramach projektu KKZ, umożliwią taką zmianę i obrazują ekonomiczne skutki różnych sposobów prowadzenia lokalnej polityki społecznej (interwencyjnej, aktywnej (reintegracyjnej), interwencyjnej w określonej perspektywie czasowej, poprzez analizę kosztów zaniechania i potrzebę rozwoju inwestycji społecznych.

Niniejsza strategia wskazuje kierunki pracy z poszczególnymi grupami dysfunkcyjnymi, które stanowią źródło problemów społecznych gminy Bodzanów. Opracowana została z myślą o stworzeniu takiego systemu wsparcia lokalnego dostępnego w pomocy społecznej, który zniweluje powstawanie problemów w zarodku oraz przyczyni się do złagodzenia skutków już istniejącego problemu.

Strategia skonstruowana jest tak by dać poczucie beneficjentom pomocy, przynależności do społeczeństwa lokalnego , współdziałania w procesie naprawczym, jak i przywrócić wiarę w siebie jako człowieka, mogącego samodzielnie zadbać o swój byt.

II. Procedura tworzenia strategii

II.1. Uwarunkowania prawno – systemowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 dla Gminy Bodzanów, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej pracowania wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1, w powiązaniu z art. 16 b. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, które w ramach zadań własnych gminy przewidują „opracowanie i realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Na treści realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

- Ustawa o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz.182)
- ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 roku Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U.2006 Nr 139, poz. 992 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tekst jednolity Dz. U. 2011 Nr 43. poz. 225 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2013 poz. 135);
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. 2013 , poz. 674)
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. 2007 Nr 70, poz. 473 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2005 nr 179 poz. 1485 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 1, poz. 7 z późn. zm.).

Określenie priorytetowych kierunków i działań realizowanych w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Bodzanów na lata 2014-2020 jest kompatybilne z głównymi założeniami dokumentów obowiązujących na terenie Unii Europejskiej i Polski, które wpływają na politykę społeczną i decydują o kształcie przedsięwzięć realizowanych w jej poszczególnych obszarach.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Bodzanów jest spójna z następującymi dokumentami:

Poziom europejski :

- Europejska Strategia zatrudnienia,
- Europejska Strategia Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu,
- Strategia Lizbońska.

Poziom krajowy:

- Strategia Polityki Społecznej,
- Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego,
- Narodowa Strategia Spójności,
- Strategia Rozwoju Kraju,
- Krajowa Strategii Zatrudnienia,
- Strategia Państwa Dla Młodzieży,
- Narodowy Planu Działań na Rzecz Dzieci „Polska dla Dzieci”,
- Strategia Rozwoju Edukacji,
- Strategia Rozwoju Ochrony Zdrowia,
- Narodowy Program Zdrowia,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomani,
- Krajowy Program Wychodzenia z Bezdomności i Rozwoju Budownictwa Socjalnego na lata 2009-2015",
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bodzanów na lata 2014-2020 wpisuje się i odnosi do kanonu dokumentów polityki społecznej w wymiarze europejskim, krajowym i wojewódzkim. W zakresie rozwiązywania problemów społecznych szczególną wagę przypisują się lokalnym program, przyjętych uchwałą Rady Gminy w Bodzanowie. Zaliczamy do nich:

- 1) Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2013 rok – przyjęty uchwałą nr 202/XXV/12 Rady Gminy Bodzanów z dnia 28 grudnia 2012 roku.
- 2) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Bodzanów ba lata 2001 – 2015 przyjęty uchwałą Nr 95/X/11 Rady Gminy z dnia 12 października 2011 roku.

- 3) Program współpracy z organizacjami pozarządowymi uchwalony uchwałą Nr 24/IV/11 Rady Gminy z dnia 21 stycznia 2011 roku.

II.2 Metodyka prac nad Strategią

Praca nad Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych jest procesem mającym kilka etapów, wymagającym zaangażowania wielu osób i instytucji. Każda strategia służy do osiągnięcia zamierzonych celów, za pomocą wskazanych działań, z określonymi wskaźnikami realizacji. W celu kompleksowego i prawidłowego przygotowania Strategii dla gminy Bodzanów został wyodrębniony Zespół do spraw aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Bodzanów na lata 2014-2020. Zadaniem Zespołu było sporządzenie projektu Strategii poprzez opracowanie diagnozy problemów społecznych, występujących w gminie Bodzanów. Kolejnym etapem było gromadzenia wiedzy poprzez przeprowadzenie badań ankietowych wśród mieszkańców Gminy oraz konsultacje społeczne projektu Strategii. Podczas trwania przygotowań projektu Strategii były sporządzane raporty z przeprowadzonych spotkań oraz opracowanie SRPS uwzględniającej rezultaty konsultacji. Końcowym etapem prac nad dokumentem było zatwierdzenie raportu z konsultacji oraz przygotowanie ostatecznej wersji Strategii.

Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, policji, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, lokalnego biznesu, mieszkańcy gminy i doradca ds. wdrażania produktów projektu: „Kalkulator Kosztów Zaniechania”, którego jednym z produktów było opracowanie modelowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych – uwzględniającego prowadzenie aktywnej polityki społecznej. Decydujący głos w kształtowaniu zawartości dokumentu miały następujące osoby:

Lp.	Obszar działania	Imię i nazwisko przedstawiciela instytucji
1.	Pomoc i integracja społeczna	Bogusława Bartczak
2.	Ochrona zdrowia	Teresa Wyrębkowska
3.	Edukacja	Iwona Malinowska
4.	Policja	Janusz Kamiński
5.	Biznes	Zbigniew Selerowicz
6.	Sektor pozarządowy	Ks. Dariusz Grabarczyk

Wyjściowym materiałem diagnostycznym dla budowanej strategii była analiza badawcza problemów społecznych na podstawie dokumentacji będącej w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzanowie. Zespół dokonujący diagnozy problemów społecznych na terenie gminy Bodzanów korzystał również z licznych informacji pozyskanych z Urzędu Gminy, Urzędu Statystycznego, jednostek samorządu terytorialnego, oraz instytucji współdziałających w szeroko rozumianym obszarze polityki społecznej. Przy opracowaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wykorzystano Metodę Aktywnego Planowania Strategicznego oraz analizę SWOT. Punktem wyjścia była analiza sytuacji (SWOT) polegająca na identyfikacji słabych i mocnych stron istniejących metod rozwiązywania problemów społecznych oraz identyfikacja problemów grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, prowadząca do określenia szans i zagrożeń w otoczeniu. Podczas opracowywania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przyjęto założenie, że Strategia powinna być wyrazem woli mieszkańców, a jej formułowanie i wdrażanie jest procesem społecznym.

III. Społeczno – gospodarcze uwarunkowania strategii

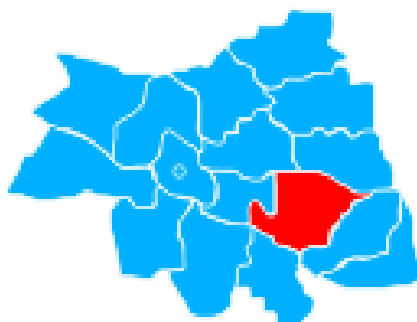
III.1 Charakterystyka Gminy

Elementy składowe	
Powierzchnia: 13 635 ha	
Gęstość zaludnienia: 62 osoby na 1 km ²	
Ludność w 2012 roku, w tym: 8423	Kobiety 4234
	Mężczyźni 4189
Przyrost naturalny: -32	

Gmina Bodzanów położona jest w powiecie plockim w województwie mazowieckim, w odległości 25 km od miasta Płocka i około 95 km od stolicy kraju – Warszawy. Powierzchnia Gminy Bodzanów wynosi 136,8 km². W granicach gminy jest położonych 37 wsi, zorganizowanych w 37 sołectwa. Ośrodkiem administracyjno – usługowym, z siedzibą władz gminnych jest zespół wsi Bodzanów – Chodkowo. Bodzanów jest gminą wiejską, w której dominuje działalność rolnicza. Przemawia za tym nizinne ukształtowanie terenu oraz umiarkowany średnio – europejski klimat. Mieszkańcy trudnią się działalnością rolniczą, handlowo – usługową i coraz szybciej rozwijającą się działalnością agroturystyczną.

Środowisko przyrodnicze gminy należy do jednego z największych walorów tego obszaru. Teren Gminy Bodzanów graniczy z rzeką Wisłą, stąd część obszaru stanowi element nadwiślańskiego Krajobrazu Chronionego, wpisanego do Europejskiej Sieci Ekologicznej „Natura 2000”.

Rysunek 1 Umiejscowienie Gminy Bodzanów

Źródło: strona http://pl.wikipedia.org/wiki/Bodzan%C3%B3w_%28gmina%29

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Dynamika zmian:

Na terenie Gminy są zauważalne zmiany głównie w zakresie struktury gospodarstw rolnych. Małe gospodarstwa rolne są wchłaniane przez większe. Rolnikom podnosi się również poziom życia dzięki wsparciu unijnemu (dopłatach do użytków rolnych). Gmina Bodzanów znajduje się w strefie oddziaływania Płocka i Warszawy, co z jednej strony zwiększa mieszkańcom możliwości zatrudnienia, ale z drugiej strony stanowi negatywny bodziec dla rozwoju lokalnego (ze względu na odpływ wielu mieszkańców z ich środowiska i konkurencyjną dla lokalnych firm/ instytucji ofertę gospodarczą i kulturalną ze strony firm/instytucji płockich i warszawskich. Ta bliskość położenia dużych miast wpływa na odpływ kapitału ludzkiego z gminy Bodzanów.

Wnioski:

Gmina Bodzanów ma możliwość rozwoju drobnej przedsiębiorczości z uwagi na swoje położenie oraz dobrą lokalizację w obrębie dużych miast: Płocka i Warszawy. Gmina posiada wolne tereny inwestycyjne pod mieszkalnictwo, przemysł i rekreację. Niewątpliwym atutem gminy są bogate tradycje rzemieślnicze i miejskie Bodzanowa. Istotną szansą rozwojową Gminy jest jej położenie geograficzne (nad Wisłą) i komunikacyjne (wzdłuż trasy nr 62).

III.2 Podmioty gospodarcze

Na terenie gminy Bodzanów struktura i rozwój przedsiębiorstw przedstawia się następująco:

Tabela nr 1. Struktura i Rozwój przedsiębiorstw, w tym sektora ekonomii społecznej

Lp.	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON	Liczba
1	sektor publiczny - ogółem	17
2	sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	14
3	sektor prywatny - ogółem	431
4	sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	376
5	sektor prywatny - spółki handlowe	4
6	sektor prywatny - spółdzielnie	1
7	Sektor prywatny – organizacje pozarządowe i społeczne	22

Tabela nr 2. Specyfika prowadzonej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne ze względu na jej profil

	Profil prowadzonej działalności	Liczba podmiotów
A	Rolnictwo, leśnictwo, rybactwo, łowiectwo	37
C	Przetwórstwo przemysłowe	34
E	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2
F	Budownictwo	60
G	Handel hurtowy, detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	128
H	Transport, gospodarka magazynowa	26
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	15
J	Informacja i komunikacja	4
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	6
N	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	9
M	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	19
P	Edukacja	2
Q	Opieka społeczna i pomoc zdrowotna	14
R	Działalność w sferze kultury	1
S,T,U	Inne	19
	RAZEM	376

Nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w gminie Bodzanów w 2011 roku było 44 a podmiotów gospodarczych wyrejestrowanych - 37

(Źródło: Bank Danych Lokalnych, stat.gov.pl/bdl/app/dane_podgrup.display?p_id=10920&p_token=0.4519220220271346).

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Dynamika zmian:

W Gminie Bodzanów przybywa więcej podmiotów gospodarczych niż ubywa. W 2011 roku wzrost nastąpił o 7 podmiotów. Wpływ na taką dynamikę miała polityka

Powiatowego Urzędu Pracy, który w formie dotacji wspierał rozwój drobnej przedsiębiorczości.

Wnioski:

Rozwój drobnej przedsiębiorczości w Gminie Bodzanów należy do jednych z najważniejszych działań w sferze podnoszenia poziomu życia, zmniejszania bezrobocia oraz obszaru wykluczenia społecznego. Gmina ze względu na walory przyrodnicze ma możliwości w zakresie rozwoju turystyki, handlu, gastronomii

III.3 Poziom życia ludności

Poziom życia jest istotnym celem prawidłowo rozwijającej się polityki gospodarcze i społecznej. Jest on oceniany w zależności od zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, komfortu życia, dostępu do infrastruktury społecznej i sytuacji materialnej. Jakość życia kształtowana jest przez wiele czynników, wśród których wymienić należy sytuację demograficzną, mieszkaniową, stopę życiową, sieć handlową, transport i komunikację, dostęp do kultury, ochrony zdrowia, poziomu bezpieczeństwa oraz stanu ochrony środowiska naturalnego. Zagadnienie poziomu życia ludności staje się obecnie jednym z kluczowych pojęć w polityce oraz strategiach rozwoju społecznego. Gmina Bodzanów położona jest w województwie mazowieckim, w którym przeciętne wynagrodzenie brutto w drugim kwartale 2013 roku wynosiło 4 735,92 zł.

Tabela nr 3 i 4 Poziom życia mieszkańców Gminy Bodzanów według wybranych wskaźników z 2012 roku¹

Lp.	Wyszczególnienie	Polska	Województwo mazowieckie	Gmina Bodzanów
1.	Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	72,8 m ²	71,2 m ²	89 m ²
2.	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	25,9 m ²	28,4 m ²	26,5 m ²
	Wydatki budżetów gmin na 1 mieszkańca	3690,84	4631,04	2960,82

¹ Dane pochodzą z Banku Danych Lokalnych : stat.gov.pl/bdl/app/dane_podgrup.display?p_id=33368&p_token=0.7994997792945228

Lp.	Mieszkania wyposażone w instalację wodociągową w Gminie Bodzanów	Udział procentowy mieszkańców w dostępie w stosunku do ogółu mieszkańców
1.	Mieszkania wyposażone w łazienkę	73,6%
2.	Mieszkania wyposażone w centralne ogrzewanie	68,5%
3.	Mieszkania wyposażone w instalację wodociągową	88,2%

Źródło: Bank Danych Lokalnych

http://stat.gov.pl/bdl/app/dane_podgrup.display?p_id=10497&p_token=0.9820607156171836

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Dynamika zmian:

Poziom życia dla Gminy Bodzanów jest trudny do zdefiniowania. Biorąc pod uwagę dane statystyczne dla województwa mazowieckiego przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wynosiło w województwie w 2013 roku wynosiło 4782,83 zł. Pomimo tak wysokiego wynagrodzenia w skali kraju, w wielu powiatach, zwłaszcza południowej i częściowo północnej i wschodniej części województwa, nie przekraczało 2.000 zł.

Wnioski:

Poziom życia mieszkańców Gminy Bodzanów jest uwarunkowany od dynamiki rozwoju gospodarczego, wzrostu dochodów oraz dostępu do infrastruktury, dóbr i usług oraz możliwości ich zaspokojenia potrzeb.

III.4 Rodziny

Rodzina jest podstawowym i najlepszym środowiskiem rozwoju każdego człowieka, miejscem kształtowania postaw i przygotowywania do pełnienia ról społecznych. Harmonijny i wszechstronny rozwój młodego pokolenia w dużej mierze zależy od kondycji i zasobów tej podstawowej komórki społecznej. Współczesne rodziny podlegają różnym wpływom, takim jak zmiany gospodarcze, kulturowe, społeczne. Część z nich boryka się z problemami, które czasowo lub na stałe osłabiają funkcje rodziny. Od tego jak będą funkcjonowały rodziny w Gminie Bodzanów zależy rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Dlatego warto w tym zakresie planować działania

mające na celu jej wczesne wspomaganie i rozwój. Szczególnie należy zwrócić uwagę na te kwestie, które mogą mieć istotny wpływ na powstawanie problemów społecznych w rodzinie i generujących duże obciążenie finansowe. Należą do nich: rozbitcie rodzin, trudna sytuacja ekonomiczna rodziny, brak kompleksowego wsparcia w sytuacji zagrożenia, przemocy, alkoholizmu. Z tego powodu zarówno samorząd lokalny jak i na szczeblu wojewódzki ponosi większe koszty finansowe. W Gminie Bodzanów wypłacane są następujące obligatoryjne świadczenia socjalne:

Tabela nr 5 Zasiłki Rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych

	Rok 2010	2011	2012
Liczba rodzin	420	401	375
Kwota świadczeń	1 487 166 zł	1 425 147 zł	1 310 737 zł

Tabela nr 6 Świadczenia opiekuńcze

	Rok 2010	2011	2012
ŚWIADCZENIA PIEŁĘGNACYJNE			
Liczba rodzin	17	28	44
Kwota świadczeń w złotych	102 926	170 058	268 667
ZASIŁKI PIEŁĘGNACYJNE			
Liczba rodzin	259	270	272
Kwota świadczeń	475 524 zł	495 108 zł	499 698 zł

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gminie Bodzanów realizuje również zadania zlecone przez Radę Gminy w zakresie: ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacone zostały dla 61 rodzin w 2012 roku i zadanie to ma tendencję wzrostową. Koszt wypłaconych świadczeń stanowi kwota: 365 175 zł

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Dynamika zmian:

W Gminie Bodzanów podobnie jak w województwie mazowieckim i całym kraju zauważalna jest zmiana struktury rodziny. Coraz więcej przybywa rodzin z tylko jednym dzieckiem. Przybywa również rodzin niepełnych.

Wnioski:

Wsparcie dla rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny jest niezbędne. Aby mogło się to zmieniać należy podjąć radykalne zmiany w zakresie wsparcia rodzin wielodzietnych, ubogich. System świadczeń rodzinnych jest niedostateczną formą wsparcia, gwarantującą rodzinom poczucie bezpieczeństwa socjalnego. Coraz więcej młodych rodzin się zadłuża i nie ma możliwości planowania rozwoju rodziny ze względu na brak pracy i własnego mieszkania.

III.5 Zasoby i warunki mieszkaniowe

Na sytuację mieszkaniową Gminy Bodzanów składa się wiele czynników, wśród których do najważniejszych zalicza się: zasoby mieszkaniowe, powierzchnię użytkową, tempo rozwoju budownictwa mieszkaniowego. Zapotrzebowanie mieszkańców gminy w bieżącą wodę jest jednym z czynników warunkujących rozwój budownictwa mieszkaniowego, rozwój działalności gospodarczej, oraz czynników wpływających na jakość produkcji rolnej. W Gminie Bodzanów jest 2198 połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca wynosiło w 2012 roku 29,9 m³.

Jeżeli chodzi o kanalizację, to na terenie gminy odprowadzanie ścieków do czynnej kanalizacji jest od 495 obiektów mieszkalnych.²

O sytuacji mieszkaniowej Gminy Bodzanów decyduje :

1. Liczba mieszkań w zasobie gminy, która od wielu lat się nie zmienia i w ostatnich 4 latach wynosiła – 30
2. Liczba lokali socjalnych – 7
3. Liczba złożonych podań o przydział lokalu socjalnego w 2012 -10³
4. Liczba lokali oddanych do użytkowania w 2011 roku – 17⁴
5. Powierzchnia lokali socjalnych w m² – 600
6. Budynki mieszkalne w gminie: 2 420

Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych: 3535

Koszt wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2012 r. – 19 493 zł

w tym:

Tabela nr 7. Liczba osób korzystających z dodatków mieszkaniowych w podziale na rodzaj zasoby mieszkaniowego

Rodzaj zasoby mieszkaniowego	Liczba osób	Kwota
W zasobie gminnym	27	9 206 zł
W zasobie prywatnym	79	10 287 zł
Ogółem	106	19 493 zł

² Bank Danych Lokalnych

³ Ocena Zasobów Pomocy społecznej za 2012 r.

⁴ *Statystyczne Vademecum Samorządowca za 2011*

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Dynamika zmian:

W gminie Bodzanów nie rozwija się gospodarka mieszkaniowa. Od wielu lat liczba lokali socjalnych utrzymuje się na tym samym poziomie, natomiast wzrasta zapotrzebowanie na lokale socjalne, o czym świadczy liczba osób oczekujących.

Wnioski:

Zasoby mieszkaniowe w gminie Bodzanów stanowią jeden z ważnych obszarów strategicznych, sprzyjających ograniczeniu odpływu młodych ludzi do miast. Aby gospodarka mieszkaniowa mogła się rozwijać należy również kreować warunki do rozwoju gospodarczego, tworzenia nowych miejsc pracy, rozwoju życia kulturalnego i społecznego.

III.6 Prognoza demograficzna

Gmina Bodzanów podobnie jak ludność Polski i Europy charakteryzuje wzrastający odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, przy jednocześnie malejącej liczbie osób najmłodszych. Szczegółowe dane demograficzne przedstawia poniższa tabela i wykres:

Wykres nr 1. Liczba ludności w Gminie Bodzanów w podziale na płeć w latach 2009 -2012

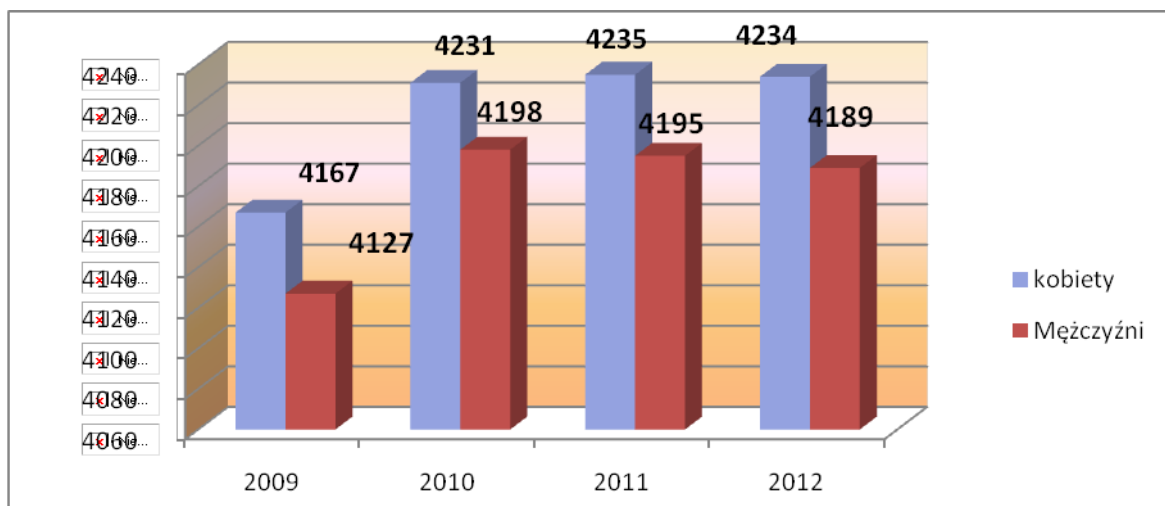
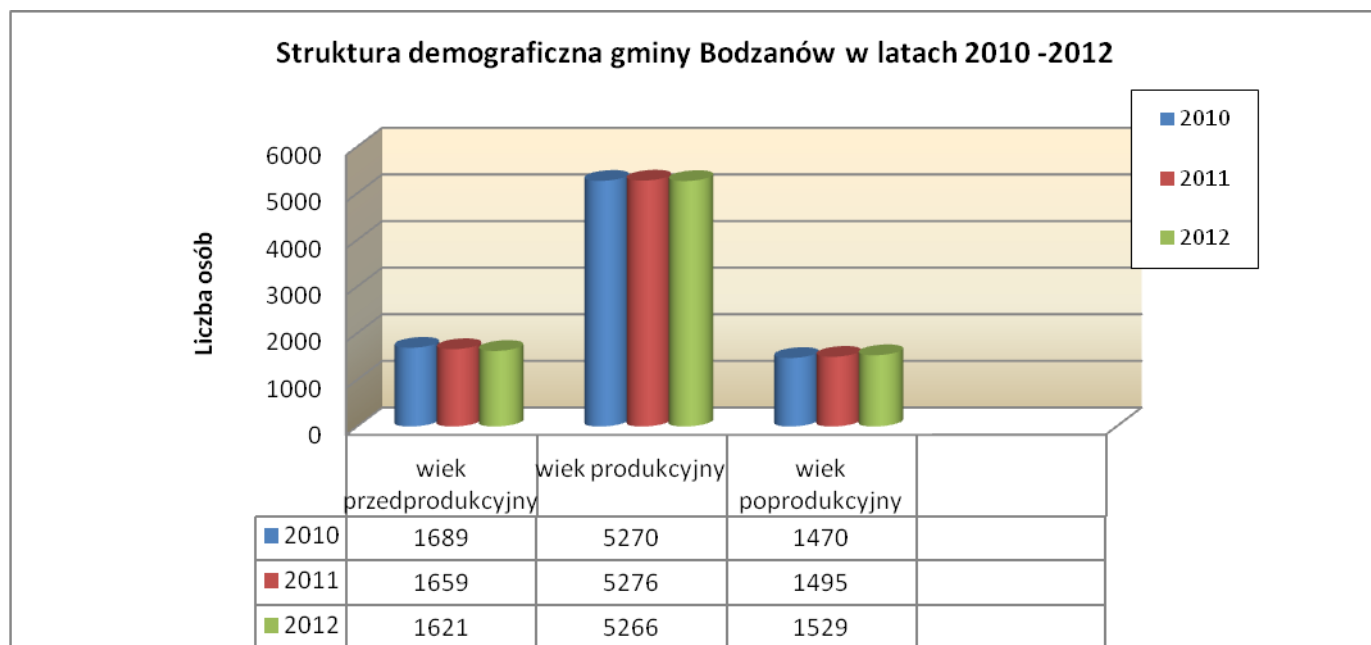

Tabela nr 8. Struktura wieku mieszkańców gminy Bodzanów

Struktura wieku mieszkańców gminy Bodzanów			
wyszczególnienie	poszczególne lata		
	2010	2011	2012
mieszkańcy w osobach			
Ogółem	8 429	8 430	8 416
Kobiety			
Ogółem	4 231	4 235	4 219
Wiek przedprodukcyjny	822	802	776
wiek produkcyjny	2 409	2 413	2 402
wiek poprodukcyjny	1 000	1 020	1 041
Mężczyźni			
Ogółem	4 198	4 195	4 197
Wiek przedprodukcyjny	867	857	845
wiek produkcyjny	2 861	2 863	2 864
wiek poprodukcyjny	470	475	488

Wykres nr 3. Struktura demograficzna gminy Bodzanów w latach 2010 -2012

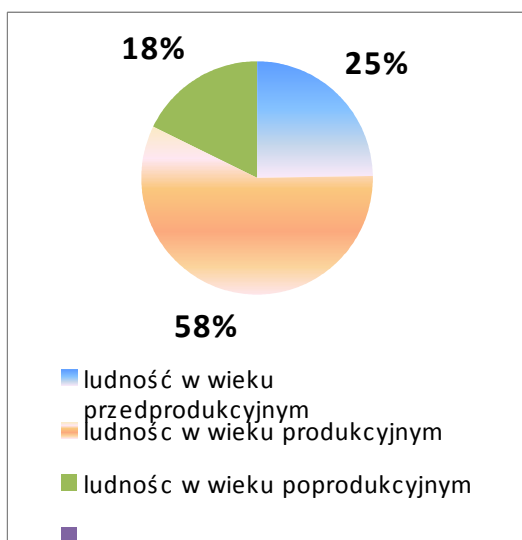

Rozwój gminy i jej zasobność zależy w decydującym stopniu od potencjału zasobów ludzkich. Dobrym miernikiem wielkości procesów demograficznych jest saldo migracji. Współczynnik ten przeliczony na 1 tys. mieszkańców daje możliwość oceny atrakcyjności regionu. Można bowiem zakładać, że dodatnie saldo migracji wskazuje na atrakcyjność danego miejsca zarówno pod względem ekonomicznym, społecznym, jak i ekologicznym, natomiast ujemne saldo migracji może być przesłanką do stwierdzenia, że dana gmina wyludnia się ze względu na bariery rozwoju i brak perspektyw.

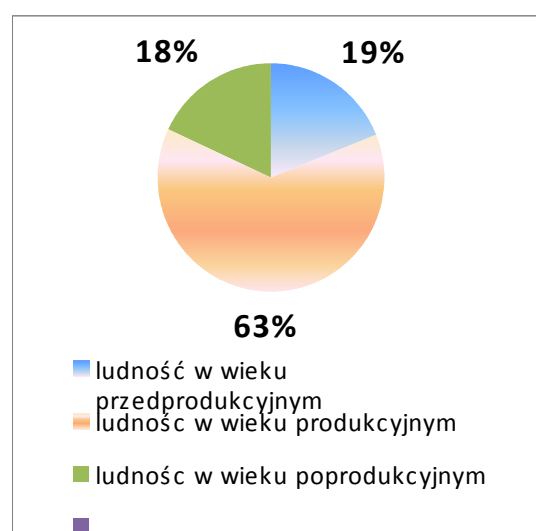
Drugim czynnikiem mającym duże znaczenie dla potencjału demograficznego jest przyrost naturalny na 1 tys. osób, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w badanym okresie. Jednym z problemów demograficznych, z którym boryka się gmina, jest to odpływ systematyczny ludzi młodych do miast. Młodzi ludzie początkowo wyjeżdżają w celu kształcenia się w ośrodkach edukacyjnych zlokalizowanych w mieście, po czym znajdują tam pracę i osiedlają się. Rzadko natomiast następuje powrót na teren gminy wiejskiej. Skutkuje to np. malejącą liczbą rozwoju podmiotów gospodarczych a wzrastającą liczbą rodzin starszych wymagających usług opiekuńczych.

Wykres nr 4. Porównanie struktury wiekowej mieszkańców gminy Bodzanów na przełomie 10 lat.

Struktura ludności w roku 2002

Struktura ludności w roku 2012

Źródło: Bank Danych lokalnych.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Dynamika zmian:

W strukturze demograficznej mieszkańców gminy widać systematyczny proces zmniejszania się liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (do 17 roku życia) a wzrost osób w wieku produkcyjnym. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym maleje, zaś w wieku poprodukcyjnym rośnie. Nie zmienia się w znacznym stopniu liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się o 6%, o 5% zwiększyła się populacja osób w wieku produkcyjnym i nie zmieniła się populacja osób w wieku poprodukcyjnym. W okresie realizacji strategii negatywne zjawisko starzenia się mieszkańców gminy będzie wzrastać, ponieważ osoby w wieku produkcyjnym wejdą w wiek poprodukcyjny a jest ujemny przyrost naturalny ludności w gminie.

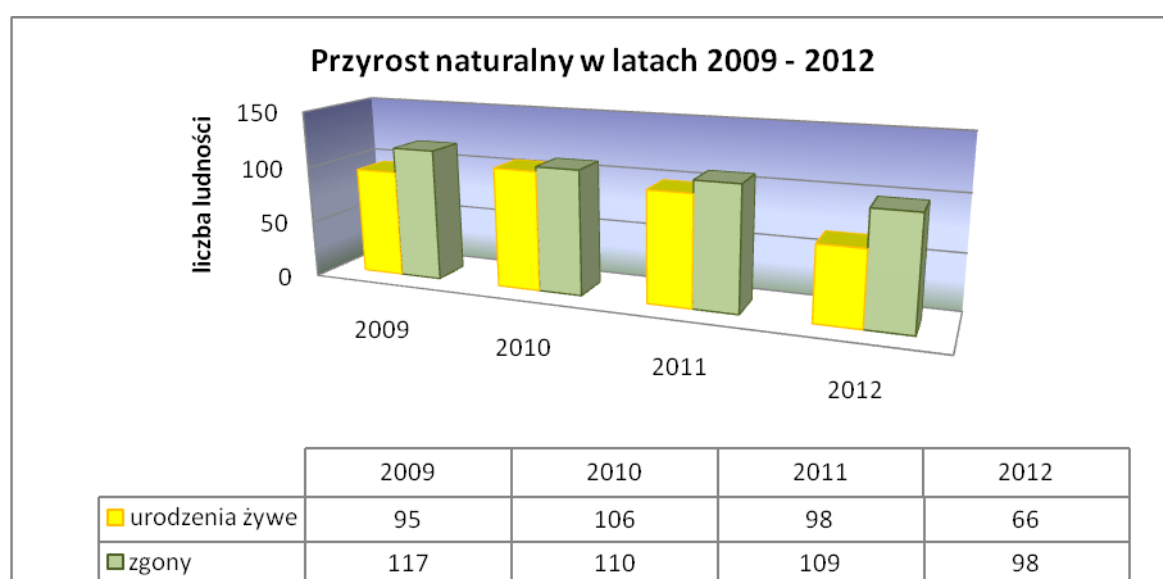
Wskaźnikami sytuacji demograficznej są różnice pomiędzy liczbą urodzeń żywych i liczbą zgonów oraz saldo migracji w ruchu wewnętrznym i zagranicznym.

W gminie Bodzanów przedstawia się ruch naturalny ludności następująco:

Tabela nr 9. Przyrost naturalny w gminie Bodzanów w latach 2009-2012 (wskaźniki obciążenia demograficznego)

	2009		2010		2011		2012	
PŁEĆ	K	M	K	M	K	M	K	M
Liczba urodzeń	35	60	51	55	46	52	36	30
Liczba zgonów	63	54	60	50	46	63	58	40
Przyrost naturalny	-19		-4		-11		-32	

Wykres nr 5. Przyrost naturalny w Gminie Bodzanów w latach 2009-2012.

Źródło: Bank Danych lokalnych.

Wnioski:

Na szczególną uwagę w gminie Bodzanów zasługuje potrzeba dostosowania infrastruktury społecznej do potrzeb rosnącej populacji w przyszłości osób w wieku poprodukcyjnym poprzez rozwój wsparcia materialnego i rzeczowego, dostępności usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych, jak również aktywnych form spędzania czasu wolnego, prowadzenie polityki prorodzinnej.

III.7 Rynek pracy

Poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa rodziny zależy w znacznej mierze od warunków materialnych oraz pozycji na rynku pracy. Kryzys gospodarczy spowodował w ostatnich latach spadek liczby osób pracujących. Rynek pracy to rodzaj rynku ekonomicznego, na którym z jednej strony znajdują się poszukujący pracy i ich oferty, a z drugiej strony przedsiębiorcy tworzący miejsca pracy i poszukujący siły roboczej. Przemiany społeczno-gospodarcze zachodzące w kraju wpłynęły niekorzystnie na sytuację mieszkańców Gminy Bodzanów szczególnie poprzez nasilenie się wielu kwestii społecznych. Niepokojącym zjawiskiem jest rosnące bezrobocie, które dotyka wszystkie grupy wiekowe. Stopa bezrobocia w powiecie płońskim, pod koniec grudnia 2012 roku ukształtowała się na wysokim poziomie -21,2%, w województwie mazowieckim m- 10,8% a w Polsce – 13,4%

W ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy z terenu Gminy Bodzanów pozostawało 630 zarejestrowanych osób bezrobotnych, w tym 345 to kobiety, które stanowiły 54,8% ogółu bezrobotnych. Wskaźniki świadczą o większej ilości kobiet bezrobotnych niż mężczyzn na lokalnym rynku pracy. Tabela nr 10 znajdujący się poniżej w szczegółowy sposób przedstawia sytuację osób bezrobotnych, począwszy od 2010 roku.

Tabela nr 10. Struktura osób bezrobotnych.

	2010 31.12.2010	2011 31.12.2011	2012 31.12.2012
Ogółem liczba osób bezrobotnych	554	614	630
w tym. kobiety	280	344	345

Z bieżących danych Powiatowego Urzędu Pracy wynika, że liczba bezrobotnych jeszcze wzrosła w stosunku do końca roku 2012 roku o 1,9% i wynosi 642 osoby. Szczególnie trudna sytuacja jest osób do 25 roku życia, długotrwale bezrobotnych, po 50 roku życia. Takich osób bezrobotnych spośród wszystkich osób bezrobotnych jest 582.

Powodem wzrastającego bezrobocia wśród mieszkańców zarówno gminy jak i powiatu plockiego jest brak rozwoju przedsiębiorczości, powstawania nowych zakładów pracy. Szczególnie trudna sytuacja jest osób młodych, absolwentów, którzy nie mogą wejść na rynek pracy. W gminie Bodzanów grupą taką stanowią 133 osoby. Powodem braku mobilności zawodowej są najczęściej niskie kwalifikacje lub ich brak, nieadekwatne do potrzeb rynku pracy.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Dynamika zmian:

W gminie Bodzanów rynek pracy jest ważnym obszarem życia ekonomicznego mieszkańców, mający wpływ funkcjonowanie rodzin, migrację, przyrost naturalny, poziom życia. Z analizy danych wynika, że bezrobocie w powiecie plockim wzrasta w każdym roku i nie ma tendencji spadkowej. Na przełomie 3 ostatnich lat wzrosło o 76 osób.

Wnioski:

Analizując dane Powiatowego Urzędu Pracy i Głównego Urzędu Statystycznego można wnioskować, że należy podjąć działania w zakresie aktywizacji osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Wzrost osób bezrobotnych w gminie to również wzrost wydatków na świadczenia z pomocy społecznej. Problem bezrobocia w szerokim ujęciu zajmują się Wojewódzki i Powiatowy Urząd Pracy oraz organizacje pozarządowe. Dotychczas podejmowane działania tych instytucji i organizacji nie są jednak do końca skuteczne, ze względu na niewielki przyrost nowych miejsc pracy oraz brak firm realizujących formę zatrudnienia socjalnego, która jest szczególnie korzystna w przypadku osób wykluczonych społecznej lub zagrożonych tym zjawiskiem. Na niekorzystną sytuację osób biernych zawodowo wpływa brak spójności działań rynku pracy i instytucji pomocy społecznej (brak możliwości odmowy zarejestrowania się w PUP w przypadku odmowy podpisania kontraktu socjalnego w GOPS)

III.8 Ochrona zdrowia

Według Światowej Organizacji Zdrowia, ochrona zdrowia obejmuje wszelkie działania mające na celu promowanie zdrowia, do których zalicza się środki zapobiegawcze,

łagodzące i lecznicze, stosowane nie tylko w stosunku do jednostek, ale także w stosunku do populacji. Świadczenie takich usług stanowi o systemie opieki zdrowotnej, obejmującym organizacje rządowe, takie jak Narodowy Fundusz Zdrowia. Definicja ta zawęża pojęcie ochrony zdrowia do części, za którą odpowiedzialni są pracownicy systemu ochrony zdrowia.

W gminie Bodzanów mieszkańcy mają dostęp do 2 niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Dynamika zmian:

Dynamika zmian w zakresie ochrony zdrowia polega na możliwości korzystania przez mieszkańców gminy z usług zdrowotnych w ramach podstawowej opieki medycznej finansowanej przez Narodowy Fundusz Zdrowia w różnych placówkach najczęściej w niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej. Ograniczenia w opiece zdrowotnej polegają na dostępie do usług specjalistycznych, w tym stomatologicznych, brak profilaktyki ze strony służby zdrowia, utrudniony dostęp do specjalistów.

Wnioski:

Gmina Bodzanów nie ma wpływu na dostęp mieszkańców do niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, w tym usług specjalistycznych. Może natomiast realizować działania profilaktyczne, promować aktywny styl życia, wspierać działalność terapeutyczną, umożliwiać dostęp do terapii rodzinnej, psychologicznej.

III.9 Edukacja i wychowanie

Jednym z zadań własnych gminy jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej w zakresie edukacji, zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawem. Do obowiązków gminy należy prowadzenie publicznych przedszkoli, jak również szkół podstawowych i gimnazjów. Na terenie Gminy Bodzanów funkcjonuje także Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Nowym Kanigowie, która jest prowadzona przez Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Nowe Kanigowo „Nasza Szkoła”. W szkole tej w roku 2012/2013 uczyło się 35 uczniów. W roku szkolnym 2012/2013 we wszystkich typach szkół i przedszkoli uczyło się 952 dzieci i młodzieży w tym:

Tabela nr 11. Liczba uczniów w poszczególnych typach przedszkoli i szkół roku szkolnym 2012/2013

Nazwa placówki	Liczba oddziałów	Liczba dzieci łącznie
----------------	------------------	-----------------------

Przedszkola	9	180
Szkoła Podstawowa	35	427
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	2	33
Niepubliczna SP	3	35
Gimnazja	16	277

Z uwagi na to że w szkołach są uczniowie z dysfunkcjami posiadający opinie i orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną dyrektorzy w miarę możliwości zapewniają zajęcia z pedagogiem oraz zajęcia logopedyczne i rewalidacyjne. W roku szkolnym 2012/2013 w szkołach było 164 uczniów posiadających opinię, 24 uczniów z orzeczeniem, w tym w 6 przypadkach była potrzeba nauczania indywidualnego.

Działania podejmowane w celu podwyższenia poziomu nauczania:

- szczegółowa analiza wyników sprawdzianów i egzaminów gimnazjalnych i wykorzystanie tych analiz do dalszej pracy,
- szczegółowa analiza programów nauczania,
- dodatkowe zajęcia dla uczniów, przygotowujące do sprawdzianu po szkole podstawowej,
- udział nauczycieli w różnych formach doskonalenia zawodowego,
- zastosowanie korelacji przedmiotowej,
- organizowanie zajęć wyrównawczych oraz specjalistycznych dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (logopedycznych, rewalidacyjnych, korekcyjno kompensacyjnych lub socjoterapeutycznych),
- praca z uczniem zdolnym w ramach kół zainteresowań,
- organizowanie dla nauczycieli lekcji koleżeńskich,
- współpraca z rodzicami.

Gmina Bodzanów zapewnia realizację ustawowego obowiązku wynikającego z art. 17 ust. 3 ustawy o systemie oświaty w zakresie bezpłatnego transportu i opieki uczniów do szkół, jeżeli odległość z domu do szkoły przekracza 3 km - w przypadku uczniów klas I-IV szkół podstawowych i 4 km - w przypadku uczniów klas V i VI szkół podstawowych oraz uczniów gimnazjów. W 2012/2013 roku szkolnym dowożonych było 330 uczniów. Uczniowie niepełnosprawni mają możliwość otrzymania bezpłatnego dojazdu do szkoły lub zwrotu kosztów przejazdu.

W szkołach realizowany jest rządowy program pn. „**Program państwa w zakresie dożywiania**”, z którego w roku szkolnym 2012/2013 skorzystało 266 uczniów spełniających kryteria tj. dochód na członka rodziny nie mógł przekroczyć kryterium z ustawy o pomocy społecznej (912,00 zł) Uczniowie otrzymywali gorący posiłek. Realizacja tego programu w roku szkolnym 2012/2013 wyniosła 121 079,32 zł.

Dla najuboższych uczniów Wypłacane były **stypendia szkolne twz. pomoc materialna dla uczniów** - dla 233 uczniów, pochodzących z rodzin, które spełniają kryterium dochodowe (456 zł) określone w ustawie o pomocy społecznej.

Kwota wypłacona na ten cel w roku szkolnym 2012/2013 wyniosła 180 203,76 zł.

W szkołach realizowany był także rządowy program pomocy dla uczniów „**Wyprawka szkolna**” na zakup podręczników, z którego skorzystało 97 uczniów. Koszt realizacji tego zadania wyniósł 17 805,00 zł:

- dofinansowania udzielono w wysokości 180,00 zł dla uczniów I, II, III, klasy szkoły podstawowej oraz 325,00 zł dla uczniów niepełnosprawnych z klas I-III gimnazjum, dla uczniów niepełnosprawnych z klas IV-VI - 210,00 zł,
- była to jednorazowa wypłata środków, zgodnie z kryteriami zawartymi w rozporządzeniu.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Dynamika zmian:

Dynamika zmian w zakresie edukacji polega na zmniejszaniu się liczby uczniów rozpoczynających edukację na poziomie szkoły podstawowej. Wynika to z niżu demograficznego i ujemnego salda przyrostu naturalnego. Istnieje realne zagrożenie zmniejszenie placówek oświatowych z uwagi na koszty ich prowadzenia.

Wnioski:

Wydatki na edukację w gminie Bodzanów , podobnie jak w wielu innych gminach stanowią znaczną część budżetu pochodzącą z dochodów własnych. Placówki oświatowe w gminie stanowią ważne ośrodki rozwoju życia kulturalnego.

III.10 Sport i rekreacja

Zadania w zakresie sportu realizowane są przez jednostkę samorządu terytorialnego - Centrum Kultury i Sportu. Mieszkańcy Gminy mają dostęp do następujących obiektów sportowych:

- Boiska przyszkolne w Nowym Miszewie, Cieślach, Nowym Kanigowie, Łętowie, Bodzanowie,

- Boiska przy klubach sportowych w Nowym Miszewie oraz Bodzanowie,
- Hala sportowa w Nowym Miszewie.

Rekreacja:

Gmina Bodzanów to obszar wyjątkowo atrakcyjny turystycznie. Występują tu liczne pomniki przyrody, miejsca pamięci narodowej, różnorodne drzewostany, grodziska średniowieczne, obiekty zabytkowe. Część Gminy położona jest na terenie Nadwiślańskiego Obszaru Chronionego. Wzdłuż prawego brzegu Wisły został wytyczony niebieski szlak turystyczny im. Władysława Broniewskiego, który ma na celu ukazanie walorów turystycznych tego regionu. Co roku Organizowany jest przez PTTK w Płocku Rajd pieszy, którego trasa kończy się na terenie Domu Pomocy Społecznej w Miszewie Murowanym. Przez Gminę przepływa urokliwa rzeka Motława. Jej jar kryje rzadkie gatunki roślin i zwierząt: czaple, bobry. Na terenie podworskiego parku otaczającego budynek szkoły w Cieślach, urządzono ścieżkę przyrodniczo sportową z licznymi starymi drzewami, stawami w stanie naturalnym z gładzami narzutowymi i licznymi tarasami widokowymi. Zbiorniki wodne i miejsca dla wędkarzy to linia brzegowa rzeki Wisły w miejscowościach Białobrzegi, Kępa Polska a także rzeka Motława przepływająca przez gminę Bodzanów.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Dynamika zmian:

W zakresie rekreacji i sportu na dynamikę zmian może mieć wpływ rozwój gospodarczy w zakresie drobnej przedsiębiorczości ze szczególnym uwzględnieniem agroturystyki.

Wnioski:

Samorząd Gminy w zakresie rozwoju sportu wspiera różnego rodzaju inicjatywy promujące aktywny tryb życia. Zarówno kluby sportowe jak i zadania dotowane w ramach konkursów dla organizacji pozarządowych świadczą o dostrzeganiu tego obszaru jako ważnego ogniwa życia społecznego.

III.11 Organizacje pozarządowe

Gmina Bodzanów współpracuje z organizacjami pozarządowymi w sferze realizacji zadań pożytku publicznego. Dokumentem określającym tę współpracę jest Program i zasady współpracy z organizacjami pozarządowymi w Gminie Bodzanów, w którym zostały określone obszary działalności i powierzania lub wspierania zadań w następujących dziedzinach:

1. Działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym

2. Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu

3. Ekologia i ochrony zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego

W powyższych obszarach w 2012 roku zostały ogłoszone konkursy ofert i zrealizowane zadania. Ważnym priorytetem wzmacniającym potencjał lokalnych organizacji pozarządowych jest uznawanie pierwszeństwa organizacji w konkursach ofert z gminy Bodzanów.

Organizacjami pozarządowymi, wykazującymi aktywność w realizacji zadań publicznych i przystępującymi do konkursów ogłaszanych przez Wójta Gminy Bodzanów w 2012 roku były:

1. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło nr 1 w Bodzanowie
2. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło nr 6 w Nowym Miszewie.
3. Stowarzyszenie „Twoja Gmina” z Bodzanowa
4. Ludowy Klub Sportowy HURAGAN z Bodzanowa
5. Ludowy Klub Sportowy RELAX z Miszewa Murowanego
6. Ludowy Klub Sportowy „Wisła” z Kepy Polskiej
7. Polski Związek Wędkarski Okręg Płocko – Włocławski Koło Bodzanów.

W 2012 roku na realizację zadań w ramach otwartych konkursów ofert gmina przeznaczyła 77 200,00 zł

Organizacje pozarządowe w ramach swojej działalności w 2012 roku zorganizowały działania:

I. W zakresie integracji seniorów w postaci:

1. organizacji imprezy integracyjnej,
2. wycieczek turystyczno –krajoznawczej do Inowrocławia, Wadowic, Krakowa,
3. letniego pikniku integracyjnego z wystawą malarską i koncertem muzyki rozrywkowej

II. Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu

1. Upowszechnianie aktywnych form spędzania czasu wolnego, krzewienie idei sportu wśród mieszkańców gminy
2. Wychowywanie w duchu zdrowej rywalizacji
3. Promocja zdrowego stylu życia
4. Stworzenie rozwijania zainteresowań

III. Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego

1. Stworzenie możliwości promowania talentów sportowych

2. Rozwijanie czynnej rekreacji wśród mieszkańców Gminy Bodzanów
3. Zagospodarowanie czasu wolnego
4. Promocja Gminy Bodzanów

Poza wymienionymi organizacjami pozarządowymi pozyskującymi środki finansowe w ramach zadań publicznych wspieranych przez gminę w otwartych konkursach ofert działają organizacje pozarządowe realizujące zadania w sferze pomocy społecznej. Do nich możemy zaliczyć:

1. Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Nowe Kanigowo „ Nasza szkoła”

Stowarzyszenie działa na terenie wsi Nowe Kanigowo od 2004 roku. Głównym celem działalności stowarzyszenia jest prowadzenie Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Nowym Kanigowie do której uczęszcza do kl. I – VI 15 uczniów, a od września 2014 roku do Oddziału przedszkolnego „Słoneczny Dworek” uczęszcza 22 dzieci w przedziale wiekowym od 3 do 6 roku życia, oraz działalność kulturalno – oświatowa skierowana do mieszkańców okolicznych wsi .

Realizujemy trzy projekty edukacyjne:

1. Dziecięca akademia.
2. Akademia Malucha.
3. Projekt przedszkolny „Słoneczny Dworek.
4. Projekt „Z Małej Szkoły w Wielki Świat.”

Realizacja trzech pierwszych projektów polega na organizowaniu dodatkowych zajęć mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z problemami edukacyjnymi, jak również wspieranie uczniów zdolnych przez realizowanie dodatkowych zadań, ćwiczeń, wspieranie zainteresowań oraz rozbudzanie zachowań związanych z kulturą, dziedzictwem i patriotyzmem zwłaszcza lokalnym. Projekty skierowane są do uczniów kl I – VI oraz Oddziału przedszkolnego z uwzględnieniem dzieci w przedziale wiekowym od 6 do 3 roku życia.

Trzeci projekt jest realizowany od 4 lat, którego celem jest praca z dziećmi metodą projektów jak również wprowadzenie do systemu nauczania umiejętności oceniania kształtującego. Projekt odbywa się w dwóch zespołach projektowych: matematyczno – przyrodniczym, społeczno – obywatelskim. Realizujemy projekty scenariuszy przygotowane przez fachowców z Federacji Inicjatyw Oświatowych w Warszawie i monitorowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Celem realizacji tych projektów jest podwyższenie wiedzy wśród uczniów ich umiejętności oraz funkcjonowanie w środowisku ludzi dorosłych a jednocześnie podwyższenie kwalifikacji nauczycieli uczących w szkole po przez dodatkowe kursy i konferencje metodyczne i warsztatowe.

W szkole organizowane są zajęcia specjalistyczno – terapeutyczne dla dzieci z autyzmem, w tych zajęciach udział bierze 2 dzieci i rodzice.

Stowarzyszenie jako organ prowadzący szkołę wspólnie z Niepubliczną Szkołą Podstawową współorganizuje liczne uroczystości i imprezy dla lokalnego środowiska do najważniejszych należą: Piknik Rodzinny, Festiwal Kolęd o zasięgu międzygminnym, Choinka Noworoczna, Wigilia z udziałem Władz samorządowych, Rady Gminy, zaproszonych gości, współpracujemy z Domem Pomocy Społecznej w Miszewie Murowanym i OSP w Nowym Kanigowie.

Stowarzyszenie utrzymuje się z subwencji oświatowej przekazywanej przez Urząd Gminy w Bodzanowie oraz ze składek członkowskich oraz darowizn od osób wspierających.

2. Stowarzyszenie na rzecz rozwoju polskiej wsi „Razem Lepiej”

Stowarzyszenie powyższe prowadzi następującą nieodpłatną działalność w sferze pożytku publicznego:

- a) Tworzenie i rozwijanie różnych form zorganizowanej pomocy osobom niepełnosprawnym, dzieciom i młodzieży ze środowiska wiejskiego.
- b) Integrację osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym, a szczególnie z młodzieżą i dziećmi, w celu zapobiegania społecznemu wykluczaniu i marginalizacji tych osób.
- c) Niesienie pomocy osobom niepełnosprawnym, młodzieży, dzieciom i ich rodzinom, zwłaszcza pomocy organizacyjnej, prawnej, medycznej, oraz w razie potrzeby, charytatywnej, a także prowadzenie profilaktyki zdrowia i uzależnień dla tejże grupy osób.
- d) Rozwój i wspieranie różnych form rehabilitacji, jak również stwarzanie szerszego dostępu do uprawiania sportu i rekreacji dla tych osób.
- e) Podnoszenie poziomu życia na wsi poprzez organizacyjne, prawne i finansowe wspieranie inicjatyw związanych z lokalną infrastrukturą, kulturą i sportem.
- f) Pomoc organizacyjną i rzeczową osobom fizycznym i jednostkom organizacyjnym, które podejmują w/w działania.

W 2012 roku stowarzyszenie zrealizowało wiele projektów na rzecz osób niepełnosprawnych pozyskując środki finansowe z różnych instytucji.

Wykaz organizacji pozarządowych z terenu gminy Bodzanów:

- Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne "Gniazdo" Chodkowo, tel. (24) 260 79 08

- Stowarzyszenie "Twoja Gmina" w Bodzanowie, tel.(24) 260 70 16
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Nowe Kanigowo "Nasza Szkoła", tel. (24) 260 66 67
- Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego "Solaris" Bodzanów, tel. (24) 260 70 06 w. 37
- Ludowy Klub Sportowy "Huragan" Chodkowo-Działki, tel. 502 430 609
- Uczniowski Klub Sportowy "Sparta" w Nowym Miszewie,
tel. (24) 260 66 61
- LKS "Wisła" Kępa Polska, tel. (24) 260-60-28
- LKS "Relax" Nowe Miszewo, ul. Szkolna 2
- Ochotnicza Straż Pożarna w Bodzanowie, tel. (24) 260 72 33
- Ochotnicza Straż Pożarna w Mąkolinie, tel. (24) 260 75 56
- Ochotnicza Straż Pożarna w Niestuchowie, tel. (24) 260 62 07
- Ochotnicza Straż Pożarna w Wiciejewie, tel. (24) 260 70 15
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kanigowie, tel. 694 550 730
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kępie Polskiej, tel. (24) 260 65 99
- Ochotnicza Straż Pożarna w Reczynie, tel. (24) 260 70 70
- Ochotnicza Straż Pożarna w Gromnicach, tel. (24) 265 25 13

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Dynamika zmian:

Dynamika zmian w zakresie organizacji pozarządowych polega na zmianie wizerunku tych organizacji , postrzegania ich jako partnera w realizacji zadań publicznych w różnych dziedzinach życia publicznego. Dowodem tych zmian jest zwiększający się budżet gminy przeznaczany na konkursy dla organizacji pozarządowych

Wnioski:

Organizacje pozarządowe w gminie Bodzanów pełnią doniosłą rolę w rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i zaspakajania ich potrzeb. Jednakże w rocznych programach współpracy z organizacjami pozarządowymi nie uwzględniono obszaru pomocy społecznej i z tego zakresu nie były zlecane zadania w otwartych konkursach ofert. Należy zwrócić uwagę na możliwość szybszego i bardziej racjonalnego rozpoznawania potrzeb osób narażonych na wykluczenie społeczne od strony organizacji pozarządowej, ich zaangażowania również w pozyskiwanie środków zewnętrznych , rozwój ekonomii społecznej.

III.12 Kultura

Obszarem kultury na terenie gminy Bodzanów zajmuje się powołany od 20 lutego 2009 roku Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bodzanowie, do którego mieszkańcy gminy mają bezpłatny dostęp. Podstawowym celem działania centrum Kultury i Sportu jest stymulowanie oraz rozwój aktywnego kreatywnego uczestnictwa w kulturze mieszkańców Gminy Bodzanów. Centrum realizuje zadania w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury. Prowadzi wielokierunkową działalność w zakresie aktywnego wypoczynku poprzez sport i rekreację ruchową na podstawie programu działania. Do podstawowych zadań instytucji należy w szczególności:

- integrowanie społeczności lokalnej poprzez współtworzenie warunków do kultywowania i rozwijania środowiskowych wartości kulturowych
- tworzenie warunków dla rozwoju folkloru i rękodziela ludowego
- tworzenie warunków do rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką
- rozbudzenie i wspomaganie społecznej aktywności kulturalnej
- tworzenie , gromadzenie, dokumentowanie i udostępnianie dóbr kultury.

W Gminnym Centrum prowadzone są nieodpłatnie zajęcia muzyczne, komputerowe, tenis stołowy, zajęcia taneczne.

Centrum wyposażone jest w salę komputerową, która udostępniona jest dla wszystkich mieszkańców Gminy Bodzanów. Głównie dla dzieci i młodzieży szkolnej w celu nauki oraz rozrywki, a także dla osób poszukujących pracy. Istotnym czynnikiem mającym wpływ na rozwój kultury jest dostęp mieszkańców do bibliotek, Internetu. Na terenie Gminy funkcjonują 8 bibliotek, w tym 2 biblioteki publiczne: w Bodzanowie i Nowym Miszewie oraz 6 bibliotek w szkołach na terenie gminy. Mieszkańcy mają udostępniony również dostęp do Internetu w Gminnym Centrum kultury i Sportu oraz w Miejskim Centrum Tradycji i Kultury w Gąsewie.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Dynamika zmian:

Na dynamikę zmian w obszarze kultury istotny wpływ ma ilość wydarzeń kulturalnych i powszechny do nich bezpłatny dostęp mieszkańców Gminy. Istotnym czynnikiem jest angażowanie społeczności lokalnej w wydarzenia kulturalne, spotkania okolicznościowe.

Wnioski:

Bodzanowskie Centrum Kultury i Sportu jako nowa placówka stara się swoją ofertą programową dostosować do potrzeb lokalnej społeczności. Zajęcia prowadzone w

Centrum są atrakcyjne na tyle, że angażują różne grupy społeczne. Problem jest niewystarczający budżet, aby zaspokoić potrzeby większości. Centrum jest stosunkowo młodą placówką i ma szansę rozwoju poprzez pozyskiwanie środków zewnętrznych na swoją działalność.

III.13 Charakterystyka system pomocy społecznej

Jednostką budżetową Samorządu Terytorialnego, odpowiedzialną za realizację zadań pomocy społecznej na terenie Gminy Bodzanów jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Budynek jest wyposażony w podjazd dla osób niepełnosprawnych. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bodzanowie zatrudnionych jest 7 pracowników, w tym: Kierownik, 3 pracowników socjalnych, 1 inspektor ds. świadczeń rodzinnych i 1 inspektor ds. funduszu alimentacyjnego, kucharka. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej posiada przygotowanie zawodowe.

Na 1 pracownika socjalnego średnio w 2012 roku przypadało 134 rodziny. Kreowanie polityki społecznej w gminie jest obowiązkiem każdego samorządu terytorialnego i administracji rządowej. Obowiązki wsparcia obywateli reguluje szereg aktów prawnych. Jednym z nich jest ustawa o pomocy społecznej, która określa rodzaje zasiłków, kryterium dochodowe, wysokości świadczeń i zasady ich waloryzowania.

Charakterystyka osób i rodziny korzystających z pomocy społecznej

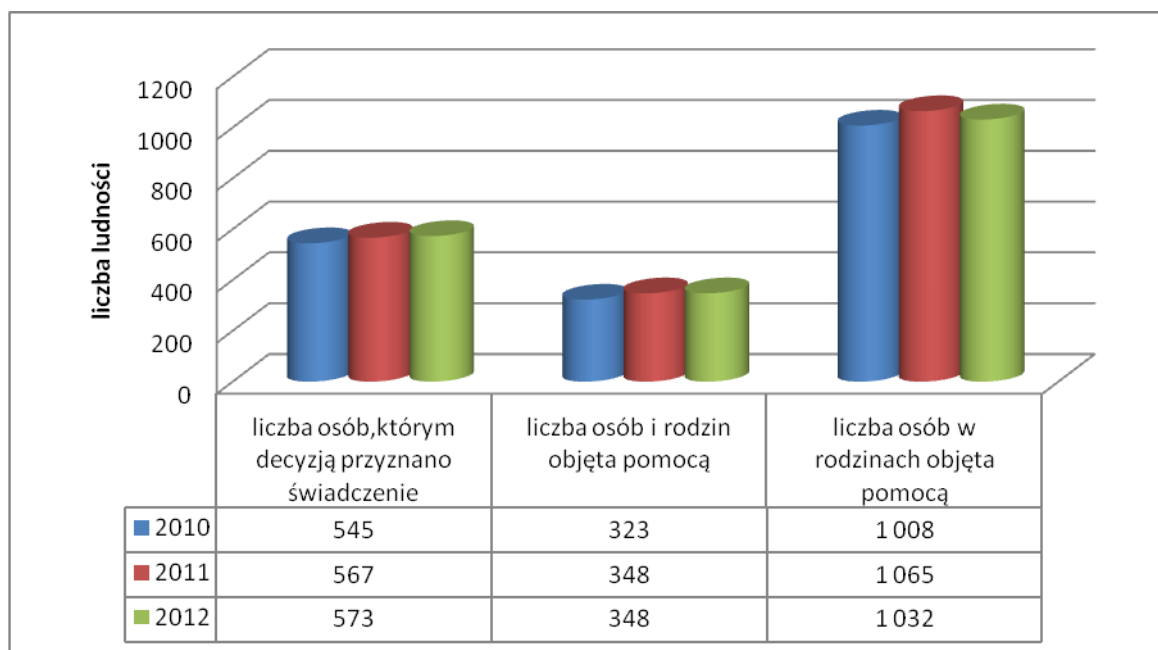
Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których dochody nie przekraczają kryterium dochodowego, ustalonego w ustawie o pomocy społecznej. Zgodnie z zapisami ustawy prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza 542,00 złote
- rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza 456,00 złotych.

Poza spełnieniem kryterium dochodowego konieczne jest wystąpienie co najmniej jednej okoliczności powodującej istnienie problemu społecznego np.: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa, wielodzietności.

Świadczenia z pomocy społecznej przyznaje się na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, który przeprowadza pracownik socjalny w miejscu zamieszkania osoby lub rodziny. Przyznanie pomocy następuje w drodze decyzji administracyjnych.

Wykres nr 6. Osoby i rodziny, którym udzielono wsparcia w latach 2010 -2012 w gminie Bodzanów.

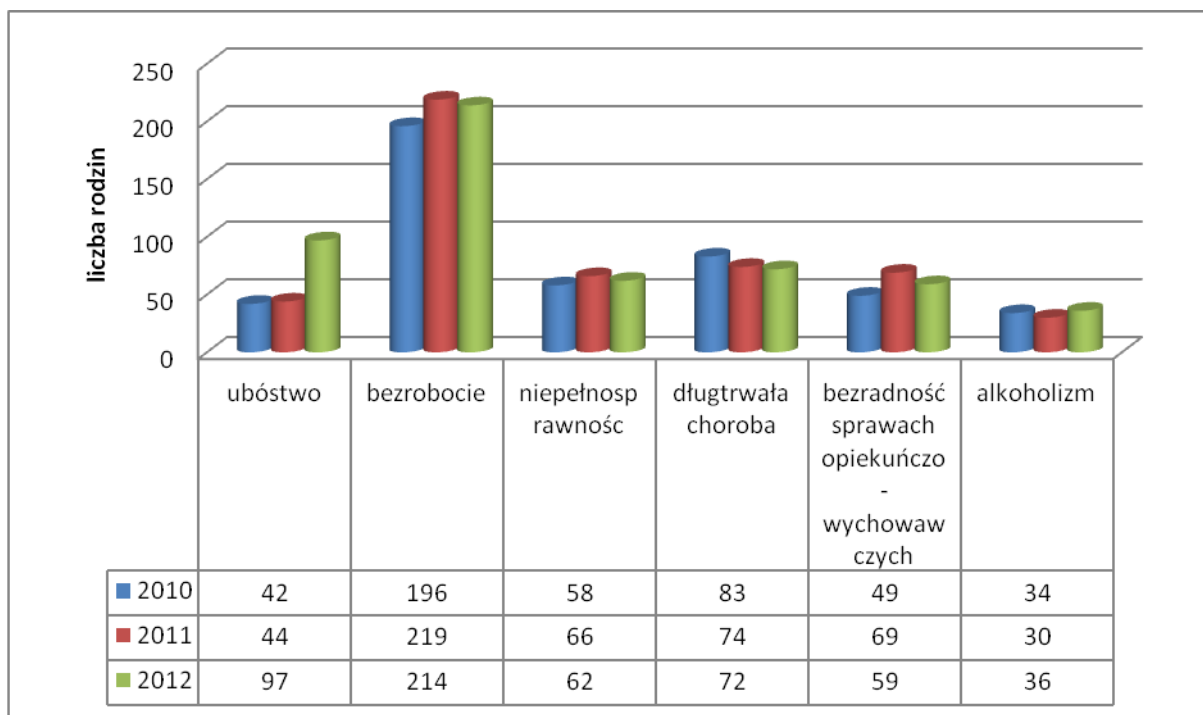
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2012 r.

Przyczyny trudnej sytuacji życiowej:

Osoby i rodziny korzystające z pomocy Ośrodka borykały się z wieloma problemami generującymi wiele dysfunkcji. Od lat dominującym powodem przyznawania pomocy jest ubóstwo. Wiąże się to ściśle z problemem braku zatrudnienia. Klienci otrzymujący pomoc finansową ze względu na występujące bezrobocie to najczęściej osoby z niskimi kwalifikacjami zawodowymi, cechujący się biernością i niezaradnością życiową.

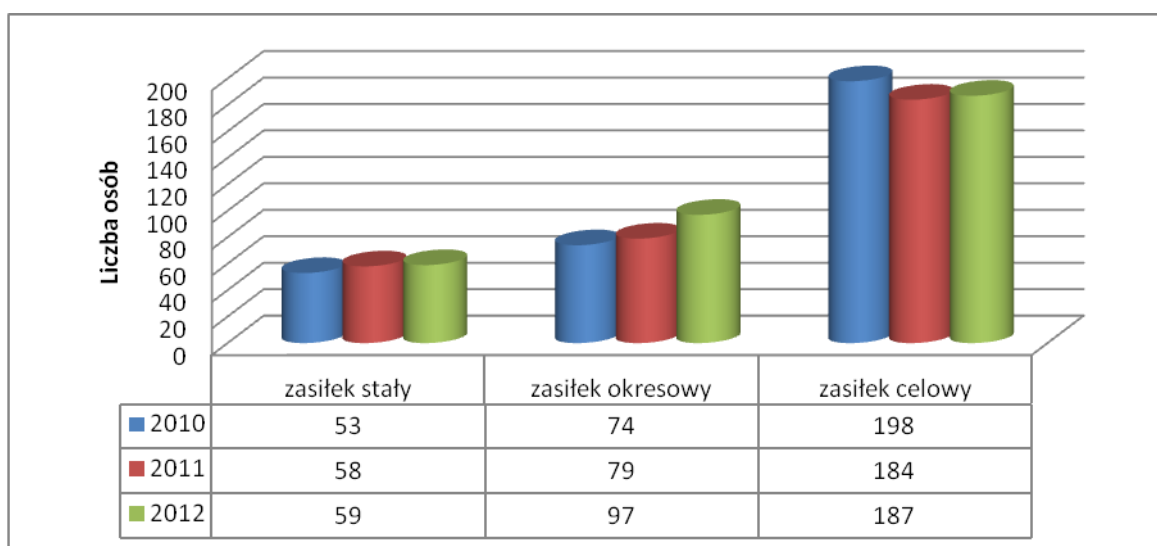
Kolejnym istotnym problemem z którym zmagają się klienci Ośrodka jest niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba. Pomoc dla osób niepełnosprawnych, poza wsparciem finansowym, koncentruje się wokół pomocy usługowej.

Wykres nr 7. Główne problemy, z powodu których udzielane są świadczenia z pomocy społecznej w latach 2010-2012 w gminie Bodzanów.

System świadczeń pieniężnych oparty jest na trzech podstawowych rodzajach zasiłków: zasiłku stałym, okresowym i celowym. Świadczenia usługowe koncentrują się wokół zapewnienia pomocy opiekuńczej.

Wykres nr 8. Formy pomocy finansowej udzielonej przez GOPS Bodzanów w latach 2010-2012.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy społecznej za 2012 rok.

Zasiłki stałe, jako zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym, przyznawane są osobom, które ze względu na wiek lub niepełnosprawność nie mogą podejmować

pracy zarobkowej, zaś środki finansowe jakimi dysponują są poniżej ustawowego kryterium dochodowego. Nie mają osób zobowiązanych do alimentacji lub osoby te ze względu na niskie źródła utrzymania nie są w stanie wspierać ich finansowo. Osoby pobierające zasiłek stały, jeśli nie posiadają innego tytułu ubezpieczenia podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prawa do zasiłku stałego. Zasiłki okresowe, celowe należą do kategorii świadczeń o charakterze obowiązkowym, jako zadania własne gminy wypłacane są osobom i rodzinom, które osiągają dochody poniżej ustalonego kryterium dochodowego. Świadczenia przyznawane są osobom i rodzinom w szczególności z powodu występującego w rodzinie bezrobocia, długotrwałej choroby lub niepełnosprawności.

Liczba osób i rodzin objętych pomocą finansową w formie zasiłku celowego jest znacznie większa od liczby osób pobierających zasiłek stały i okresowy.

W ramach realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” mieszkańcom gminy świadczona jest pomoc w formie żywienia dzieci i dorosłych jak również wypłacania świadczenia pieniężnego na zakup posiłku. Świadczenie pieniężne z programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przyznawane jest rodzinom, w których dochód nie przekracza 150% ustawowego kryterium dochodowego. Pomoc w formie posiłków realizuje się przede wszystkim w szkołach podstawowych i gimnazjalnych. W ciągu roku 2012 w ramach programu skorzystało 327 osób na kwotę: 98 118 zł.

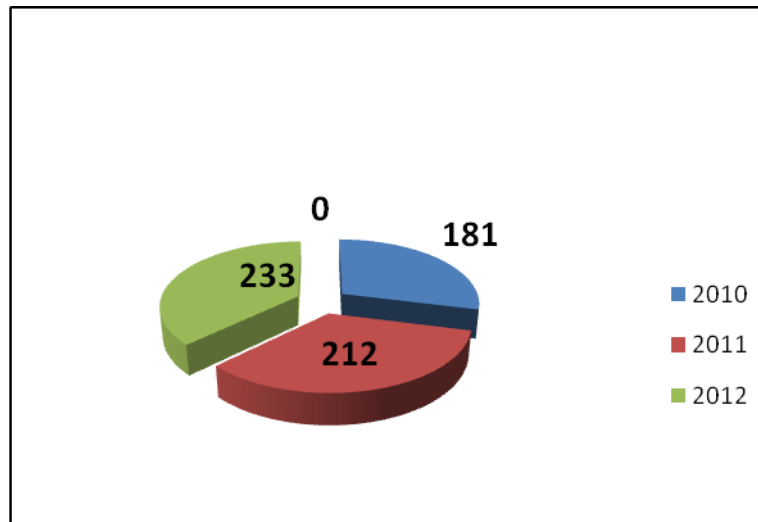
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gminie Bodzanów realizuje również zadania zlecone przez Radę Gminy w zakresie:

- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacone zostały dla 61 rodzin w 2012 roku i zadanie to ma tendencję wzrostową. Koszt wypłaconych świadczeń stanowi kwota: 365 175 zł oraz wypłatę dodatków mieszkaniowych.
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 26 sierpnia 2013 r., poz.966)
- ustawy o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 64 poz. 593, zm. Nr 273 poz. 2703, Nr 281 poz. 2781)- pomoc materialna dla uczniów tzw. stypendia socjalne

Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2012 r. dla 15 rodzin wynosiła: 19 493. Stypendia socjalne dla uczniów i zasiłki szkolne w 2012 r. wypłacone zostały na kwotę 116 454 dla 233 uczniów. Zapotrzebowanie na świadczenia socjalne w

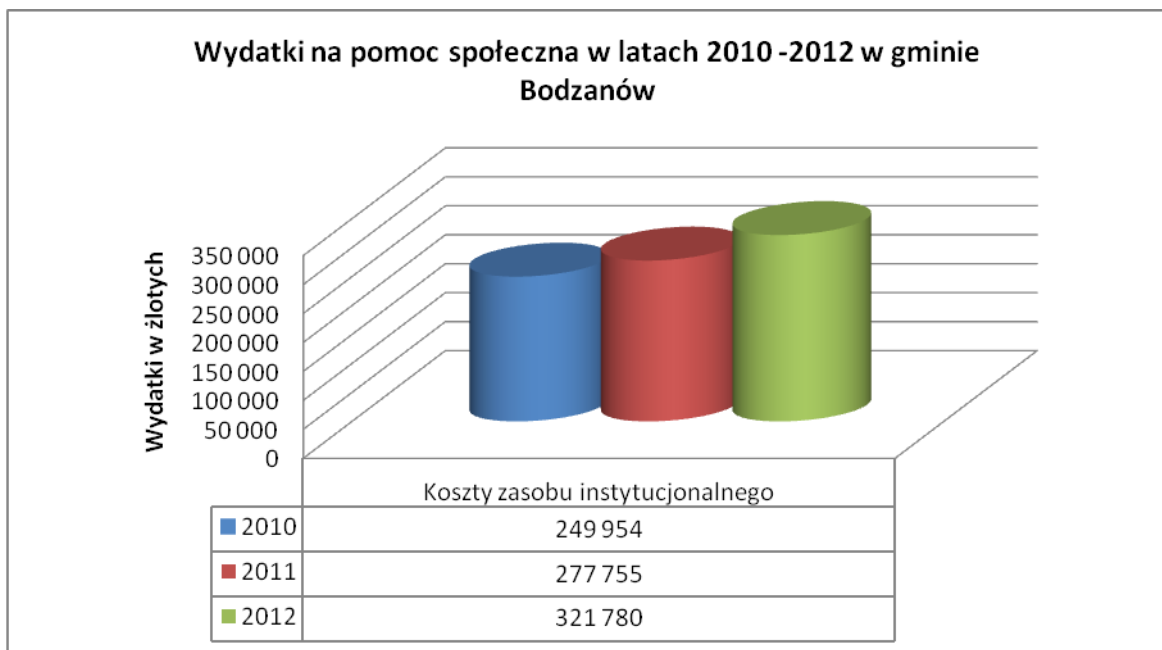
formie stypendiów socjalnych ciągle wzrasta i na przełomie trzech ostatnich lat kształtowało się następująco:

Wykres nr 9. Liczba uczniów korzystających ze stypendium socjalnego i zasiłków szkolnych w latach 2010-2012.

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2012 rok.

Wykres nr 10. Koszty zasobu instytucjonalnego (GOPS) w gminie Bodzanów w zakresie realizacji zadań pomocy społecznej

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Dynamika zmian:

Dynamika zmian w zakresie kierowanego wsparcia dla osób potrzebujących przejawia się głównie we wsparciu finansowym. Liczba odbiorców świadczeń z pomocy społecznej, głównie finansowych w każdym roku wzrasta. W stosunku do roku 2010 liczba świadczeniobiorców wzrosła o 25 rodzin w 2011 i w 2012 utrzymywała się na tym samym poziomie.

Wnioski:

Z analizy przedstawionych danych w zakresie kosztów wypłacanych świadczeń wynika, że nakłady na realizację zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej wzrastają. Realizacja świadczeń finansowych należy do głównych zadań GOPS-u. Nie stanowi to wsparcia towarzyszącego przy realizacji pracy socjalnej kierowanej do różnych grup społecznych wymagających wsparcia. Mała liczba zawartych kontraktów socjalnych (10) świadczy o bezskuteczności tej formy pomocy, brak konkretnych narzędzi, którymi może posłużyć się pracownik socjalny, aby wspomóc odbiorców świadczeń.

Z drugiej strony nadmierna biurokracja w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, zlecanie zadań, które nie wymagają prowadzenia pracy socjalnej (dodatki mieszkaniowe, stypendia socjalne i zasiłki szkolne) powodują nadmierne obciążenie pracowników socjalnych biurokacją, brakiem czasu na efektywną pracę socjalną. Gmina Bodzanów należy do Gmin o dużej liczbie świadczeniobiorców zasiłków stałych (59) w stosunku do liczby mieszkańców . Znaczna grupa tych świadczeniobiorców – to mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej położonego na terenie Gminy. Ta forma pomocy społecznej jest zadaniem własnym gminy, dotowanym z budżetu Państwa. Należałoby podjąć działania, aby aktywizować młode osoby, niepełnosprawne w formie np. kierowania do spółdzielni socjalnych.

Drugim istotnym wydatkiem w budżecie gminy jest opłata za pobyt mieszkańców w Domu Pomocy Społecznej. Z analizy sytuacji demograficznej wiadomo, że Gmina Bodzanów jest Gminą starzejącą się – obecnie brak jest rozwijających się usług opiekuńczych ale w przyszłości zadanie to będzie konieczne.

III.14 Bezpieczeństwo publiczne

Z bezpieczeństwo publiczne gminy Bodzanów odpowiada Starosta Powiatu Płockiego, Wójt Gminy Wyszaków, Komendant Powiatowej Komendy Policji w Płocku oraz Komendant Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Płocku.

Na terenie Gminy Bodzanów funkcjonuje Posterunek Policji, który obsługuje 2 gminy: Bodzanów i Bulkowo. W posterunku tym jest zatrudnionych 2 dzielnicowych, w tym 1 na każdą gminę.

Liczba interwencji policji na terenie Gminy Bodzanów utrzymuje się od 2 lat prawie na tym samym poziomie i przedstawia się następująco:

1. Liczba interwencji w 2012 roku – 456
2. Liczba interwencji policji w 2013 roku – 458
3. Liczba założonych Niebieskich Kart w 2012 roku – 2
4. Liczba założonych Niebieskich Kart w 2013 - 0

Istotną rolę w działaniach ratowniczych na terenie gminy Bodzanów mają jednostki Ochotniczej Straży pożarnej, których udział w działaniach ratowniczych z wyłączeniem jednostek Państwowej Straży Pożarnej w IV kwartale 2012 roku przedstawiał się następująco:

Tabela nr 12. Działania Ochotniczej Straży Pożarnej

Lp.	Nazwa jednostki	Ogółem	Požary	Miejscowe zagrożenia
1	Bodzanów	30	11	19
2	Nieśluchowo	27	12	15
3	Reczyn	1	1	0
4	Wiciejewo	4	4	0
5	Kępa Polska	0	0	0
6	Gormice	0	0	0
7	Mąkolin	1	1	0
8	Kanigowo	14	9	5

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Dynamika zmian:

W powiecie plockim liczba działań ratowniczych zmalała w roku 2013. Nastąpił spadek ogólnej ilości zdarzeń o 180. Ilość pożarów zmalała o 279, ilość miejscowych zagrożeń wzrosła o 93. Wystąpił wzrost ilości alarmów fałszywych o 6.⁵ Wydatki Gminy na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową w 2012 roku wyniosły w dziale 754 - 133 560,85 zł

Na terenie Gminy Bodzanów zakres zaspakajania potrzeb mieszkańców Gminy w zakresie bezpieczeństwa nie ulega zmianie. Nie ma zauważalnej tendencji

⁵ Dane pochodzą ze strony internetowej: <http://strazpozarnaplock.pl/dzialania-ratowniczo-gasnicze-statystyka-2013/>

zwiększenia ani zmniejszenia ilości interwencji. Bardzo mała liczba założonych Niebieskich Kart świadczy o małym zjawisku przemocy domowej.

Wnioski:

Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Bodzanów jest kolejnym elementem składającym się na warunki życia mieszkańców w gminie. Celem władz powinno być dążenie do sytuacji, w której przede wszystkim mieszkańcy Gminy będą się czuli bezpieczni we własnym domu. Poczucie zagrożenia wprowadza bowiem niepokój, który nie sprzyja rozwojowi, a wręcz go ogranicza. Gminy, w którym ich mieszkańcy czują się bezpiecznie, a dodatkowo potwierdzają to statystyki policyjne, są postrzegane jako bardziej atrakcyjne, zarówno osiedleńczo jak również inwestycyjnie.

III.15 Infrastruktura, transport, komunikacja

Na terenie Gminy Bodzanów mieszkańcy mają dostęp do sieci wodociągowej, światłowodowej i energetycznej. Gmina charakteryzuje się dobrą dostępnością komunikacyjną, ponieważ leży wzdłuż drogi krajowej międzyregionalnej nr 62 relacji Warszawa – Zakroczym – Płock – Włocławek.

Dobre powiązanie komunikacyjne z regionem gminy Bodzanów, a także powiązania przyrodnicze są jednym z głównych czynników rozwoju produktu turystycznego, szczególnie dla położonych w odległości do 100km dużych skupisk ludności miejskiej w Płocku, Włocławku, Warszawie i Łodzi. Gmina nie posiada bezpośrednich połączeń kolejowych.

Tereny inwestycyjne zlokalizowane są na obszarze gminy Bodzanów w miejscowości Cieśle, Nowy Reczyn, Reczyn wzdłuż krajowego szlaku komunikacyjnego Nr 62 Warszawa – Płock – Włocławek w odległości 80 km od Warszawy i 25 km od Płocka. W planie Rozwoju gminy do 2017 roku przewidywane jest rozwiązanie problemów infrastrukturalnych w obszarze skanalizowania gminy i gospodarki ściekowej. Odrestaurowane centrum Bodzanowa ma spełnić funkcję handlową, usługową. Planowany jest rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego. Przewidywany rozwój gminy planowany jest w kierunku rolniczo – turystycznym z dynamicznym rozwojem drobnej przedsiębiorczości.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Wnioski:

Przekształcenia strukturalno – funkcjonalne w Bodzanowie wymagają kompleksowych i wieloletnich działań. Ważnym etapem jest działalność promocyjna terenów

inwestycyjnych, przyciąganie nowych inwestorów a także dokonanie zmian w sektorze rolniczym.

III.16 Ochrona środowiska

Ochrona środowiska jest ważnym obszarem wpływającym na poziom i jakość życia mieszkańców gminy. Zahamowanie degradacji środowiska dokonywane jest poprzez rozwój infrastruktury technicznej związanej z pełnym skanalizowaniem gminy, budową oczyszczalni oraz poprzez wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców. Na terenie Gminy Bodzanów mieszkańcy mają dostęp do 2 oczyszczalni ścieków i 33 oczyszczalni przydomowych. W 2011 roku liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków w Gminie wynosiła 1351⁶

Gmina Bodzanów prowadzi zorganizowaną zbiórkę odpadów komunalnych ze szczególnym uwzględnieniem zbiórki selektywnej. Koszt odbioru odpadów został określony w uchwale Rady Gminy Nr 242/XXXIV/13 z dnia 16 lipca 2013 roku i jest zróżnicowany oraz uzależniony od deklaracji mieszkańców. Za odpady segregowane mieszkańcy płacą miesięcznie 6,5 zł od osoby a od odpadów mieszanych, nie segregowanych – 16 zł od osoby miesięcznie.

Wnioski wraz z opisem dynamiki:

Dynamika zmian

Zmiany w zakresie ochrony środowiska następują dynamicznie z uwagi na konieczność dostosowania przepisów prawa lokalnego do wymogów prawa krajowego i unijnego. Istotnym elementem w tym zakresie jest postęp inwestycyjny w Gminie i możliwość dostępu mieszkańców np. do infrastruktury w zakresie kanalizacji. Na przyspieszenie zmian w zakresie ochrony środowiska bardzo ważny wpływ mają fundusze Unii Europejskiej.

Wnioski:

Obowiązek zapewnienia ochrony środowiska (oraz co się z tym wiąże zapewnienie realizacji zasad zrównoważonego rozwoju) wynika z Konstytucji RP, która uznaje te wartości za jedne z podstawowych zasad ustrojowych Polski. Dodatkowo Konstytucja stanowi, że ochrona środowiska jest obowiązkiem m.in. władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłemu pokoleniu. Istotną kwestią w tym zakresie jest edukacja ekologiczna mieszkańców, podejmowanie działań mających na celu rozwój infrastruktury w zakresie ochrony środowiska.

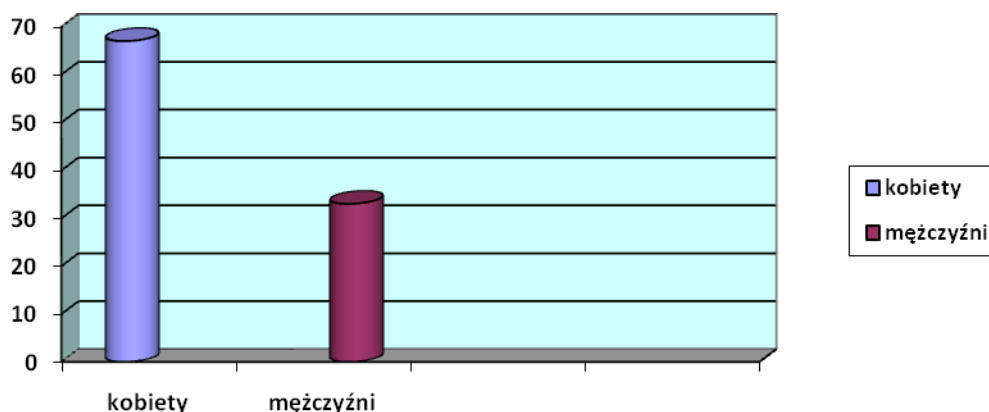
⁶ Bank Danych Lokalnych

IV. Diagnoza sytuacji społecznej wraz z wnioskami końcowymi

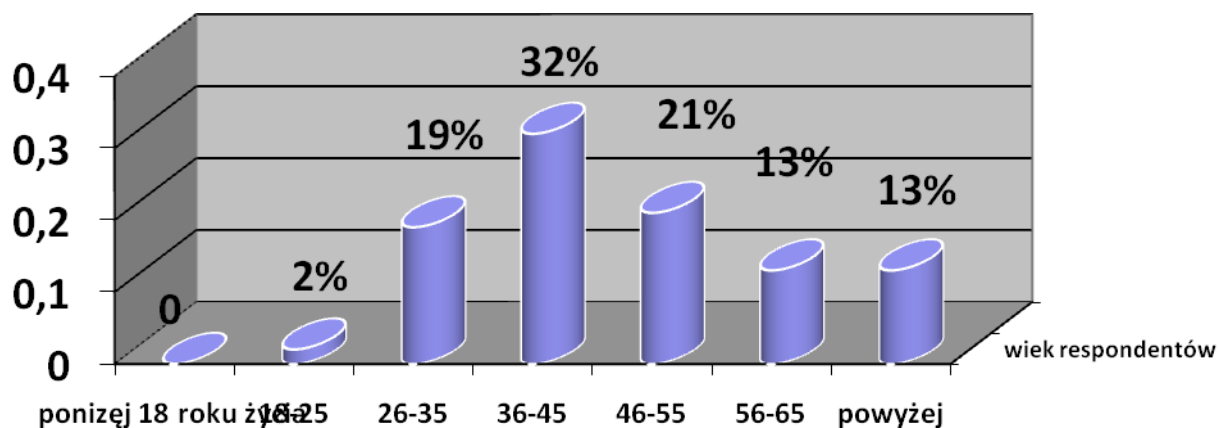
Materiałem wyjściowym do prac nad aktualizacją Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Bodzanów na lata 2014-2020, była analiza sprawozdawczości Gminnego Ośrodka Pomoc Społecznej w Bodzanowie, ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2010-2012, dane z Urzędu Gminy w Bodzanowie, Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku, Głównego Urzędu Statystycznego i Banku Danych Lokalnych. Uwzględnione zostały również wyniki badań ankietowych przeprowadzanych wśród mieszkańców gminy Bodzanów w zakresie lokalnych uwarunkowań i problemów społecznych dla potrzeb aktualizowanej Strategii. Od 30 października do 15 listopada 2013r. została przeprowadzona ankieta badająca opinie mieszkańców Gminy Bodzanów na temat występujących problemów społecznych w gminie. Miejscem dystrybucji ankiety był Urząd Gminy w Bodzanowie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoła, Ośrodek Zdrowia. Respondenci zostali wybrani w sposób losowy. W rezultacie w badaniach wzięło udział 100 mieszkańców. Analizie poddano 94 ankiety.

Ankietowani stanowili grupę reprezentującą mieszkańców Gminy Bodzanów w każdym przedziale wiekowym, w każdej formie aktywności zawodowej oraz o różnych poziomach wykształcenia. Dzięki tak dobranej grupie respondentów został uzyskany pogląd na aktualne problemy społeczne istniejące w gminie, z jakim borykają się mieszkańcy wszystkich grup społecznych. Każda osoba miała możliwość wypowiedzenia się co do istniejących problemów społecznych, jak również miała możliwość naświetlenia problemów ukrytych, które utrudniają prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie.

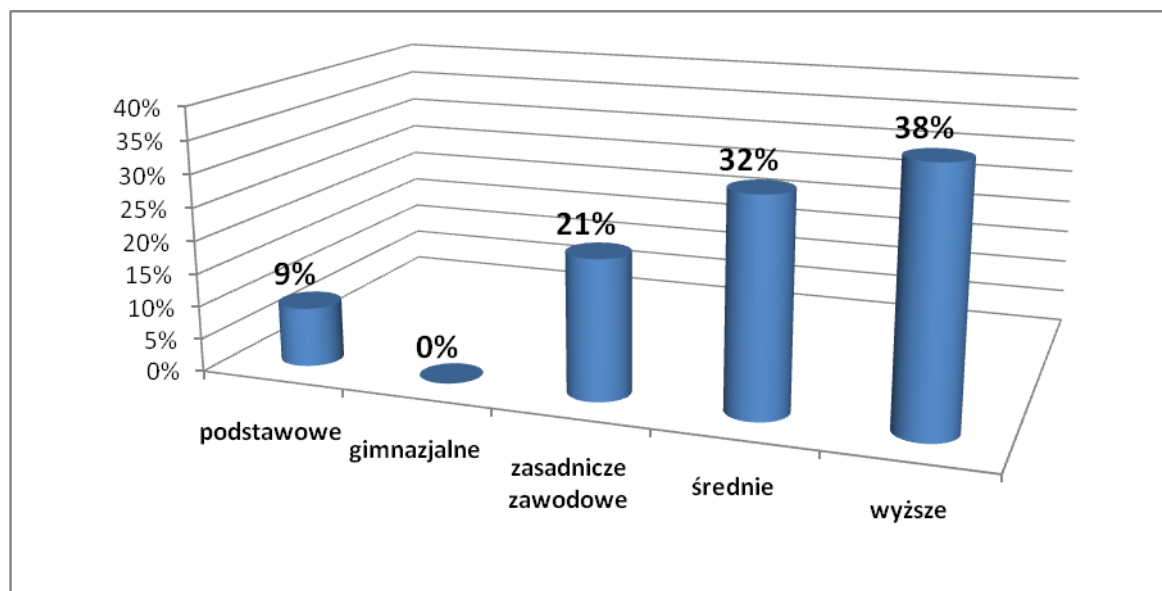
Wykres nr 11. Struktura płci respondentów badania ankietowego.

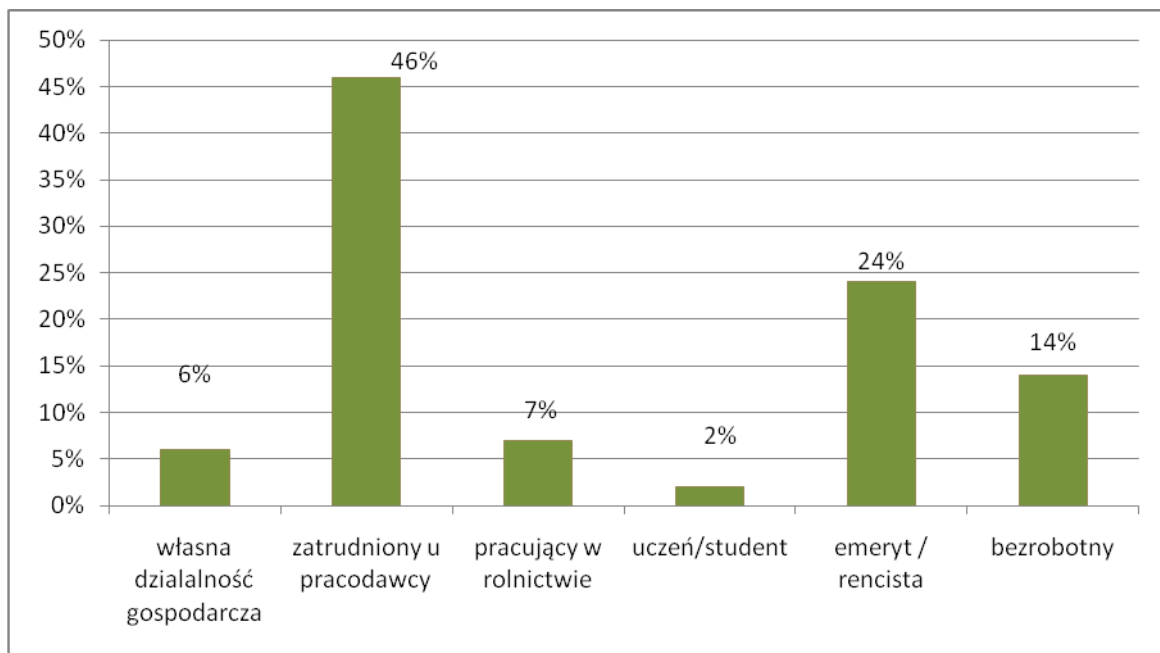
Wykres nr 12. Struktura wieku respondentów badania ankietowego. Respondenci według wieku

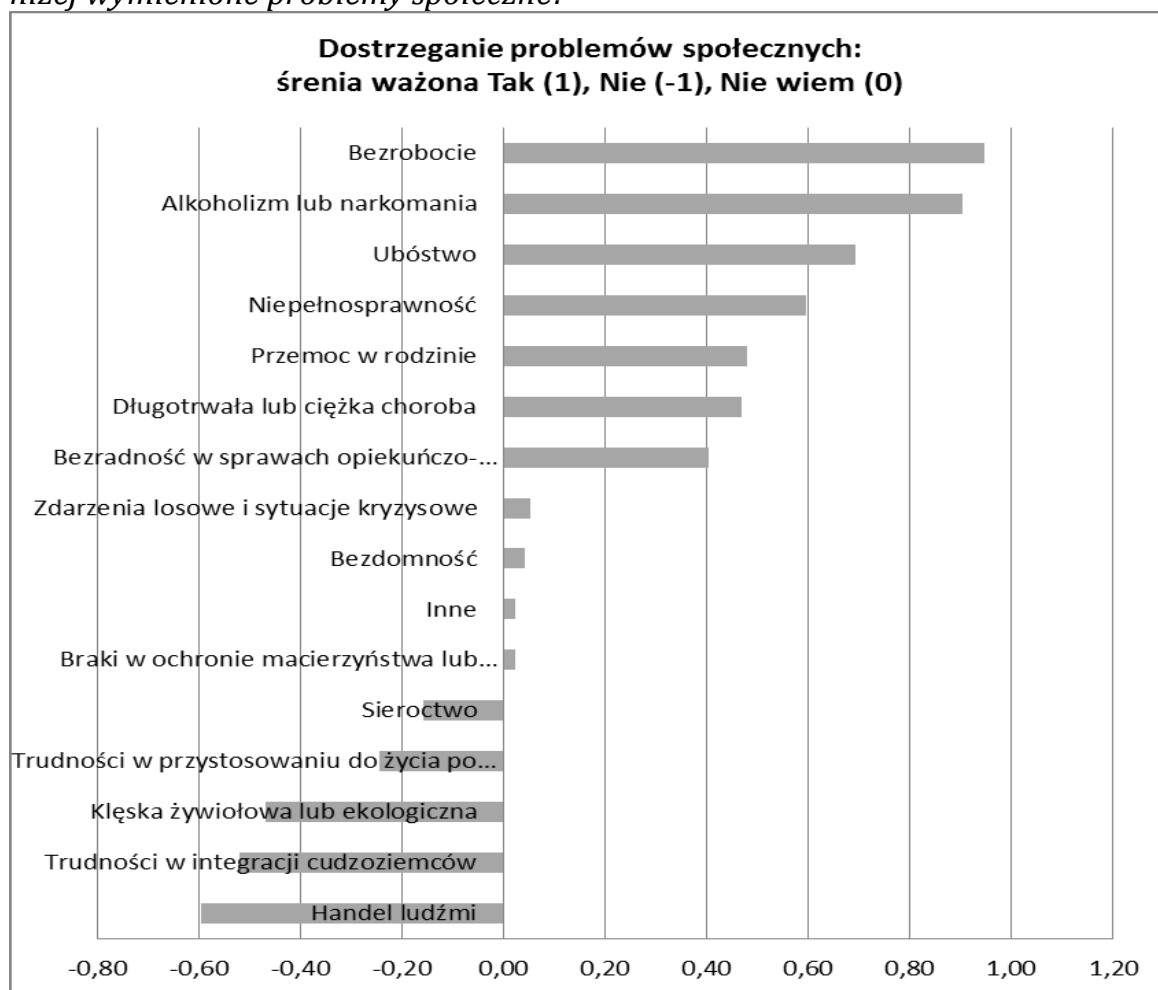
Wykres nr 13. Struktura wykształcenia respondentów badania ankietowego.

Wykres nr 14. Struktura respondentów badania ankietowego pod względem aktywności zawodowej.

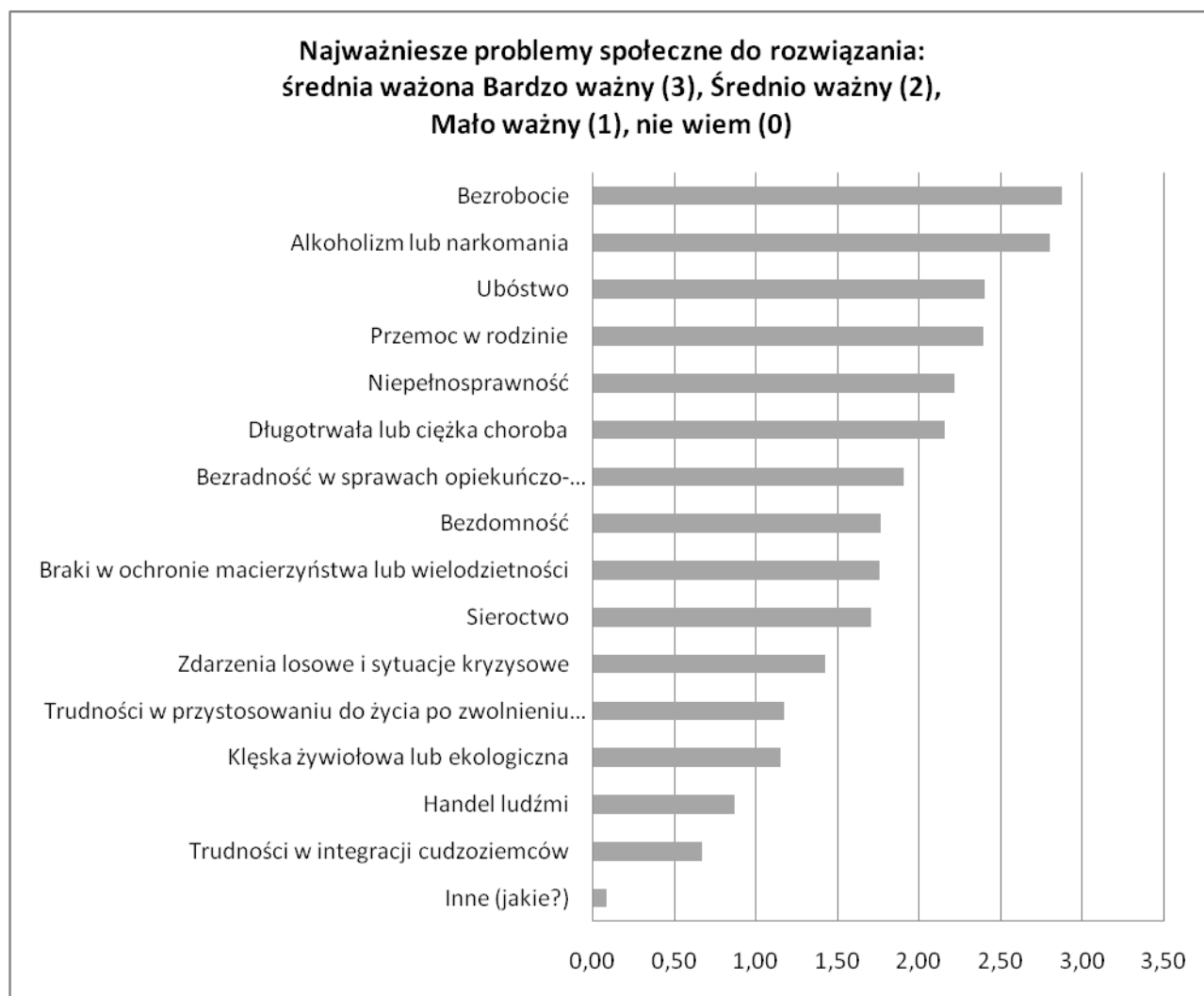
Wykres nr 15. Struktura odpowiedzi na pytanie „Czy dostrzega Pan/Pani w mieście, niżej wymienione problemy społeczne?”

Jak wynika z analizy ankiet, do najważniejszych problemów społecznych rodzin widzianych oczami mieszkańców Gminy Bodzanów zalicza się bezrobocie, alkoholizm, ubóstwo, niepełnosprawność, przemoc w rodzinie, długotrwała choroba i bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Bezrobocie jest jednym z głównych problemów społecznych zarówno w skali kraju jak i naszej gminy. Bezrobocie jest jedną z przyczyn pogarszania się stanu rodziny. Długi okres pozostawania bez pracy w efekcie może powodować problemy opiekuńczo-wychowawcze, rodzenie się przemocy, zanikanie autorytetu rodzicielskiego. Istnieje także duże prawdopodobieństwo przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorców osobowościowych, co w konsekwencji może doprowadzić do dziedziczenia statusu bezrobotnego. Kolejnym bardzo ważnym problemem rodzin jest alkoholizm.

Wykres nr 16. Struktura odpowiedzi na pytanie: „Które i jak ważne są do rozwiązania poniżej problemy społeczne w gminie?”.

Dostrzegane problemy społeczne wymagają podejmowania wszechstronnych działań w celu przeciwdziałania sytuacjom krytycznym w życiu jednostek i zbiorowości, poprawy ich warunków bytowych oraz wyrównywania różnic socjalnych w wielu obszarach aktywności społecznej.

W nawiązaniu do problemów i potrzeb mieszkańcy gminy Bodzanów w 2012 roku na podstawie ustawy o pomocy społecznej z różnych form świadczeń z pomocy społecznej skorzystało łącznie **404 rodziny, w tym 1169 osób**. Stanowi to prawie 14% mieszkańców gminy.

Wybrane problemy społeczne poddane analizie / ocenie:

- Bezrobocie
- Niepełnosprawność
- Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych

- Alkoholizm lub narkomania

Charakterystyka wybranych problemów społecznych:

IV.1. Bezrobocie

Opis i wnioski:

W ujęciu podmiotowym, bezrobocie oznacza stan bezczynności zawodowej osób zdolnych do pracy i zgłaszających gotowość jej podjęcia, przy czym dochody z pracy są dla tych osób podstawą egzystencji. Konsekwencjami bezrobocia dla społeczeństwa są: znaczne koszty świadczeń na rzecz osób bezrobotnych, które obciążają budżet państwa i samorządu lokalnego i często powodują wzrost podatków, obniżenie popytu na towary i usługi, poczucie zagrożenia utratą pracy osób zatrudnionych, bierność polityczną osób bezrobotnych. Bezrobocie wywiera także piętno w codziennym funkcjonowaniu osób bezrobotnych przede wszystkim powoduje pogorszenie standardu życia, a w związku z czym poczucia bezsilności, beznadziejności, niepewność prowadzących często do izolacji społecznej, problemów rodzinnych oraz zdrowotnych.

Analiza dostępnych danych o problemie:

W powiecie płońskim na dzień 30.06.2013 roku było zarejestrowanych 20,9% osób bezrobotnych co stanowiła kwota 7837 , w tym w gminie Bodzanów – 642 osoby. Należy zaznaczyć, iż w 2012 roku stopa bezrobocia dla powiatu płońskiego była znacznie wyższa, niż w przypadku województwa mazowieckiego i kraju.

Spośród tych osób znaczna część znajduje się w szczególnej sytuacji na rynku pracy tj. osoby do 25 r.ż., osoby długotrwale bezrobotne, osoby powyżej 50r.ż. Takich osób było 582 , w tym:

- Osoby do 25 r.ż. – 133
- Osoby powyżej 50 r.ż. – 103
- Długotrwale bezrobotni – 331

Tabela nr 13. Struktura bezrobocia w gminie Bodzanów w latach 2008 -2012.

BEZROBOCIE	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem	404	511	488	606	640

Kobiety	245	284	269	319	345
* Dane pochodzą z Powiatowego Urzędu Pracy (analizy i statystyki) w Płocku W latach 2008-2012 nie prowadzono statystyki bezrobocia z podziałem na bezrobotnych do 25 oraz powyżej 50 roku życia.					
ROK 2013 (stan na dzień 31.07.2013 r.)					
OGÓŁEM – liczba osób bezrobotnych	Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy				
	Ogółem liczba osób będąca w szczególnej sytuacji na ryнку pracy	Osoby do 25 r.ż.	Osoby powyżej 50 r.ż.	Bezrobotni powyżej 12 miesiący	
642	582	133	103	337	

W Gminie Bodzanów z powodu bezrobocia ze świadczeń z pomocy społecznej w 2012 roku skorzystało 214 rodzin w tym 705 osób. Świadczenia dla osób bezrobotnych były kierowane w formie świadczeń pieniężnych i w formie pracy socjalnej oraz realizowany jest projekt systemowy z zastosowaniem instrumentów aktywnej integracji – współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Tabela nr 14. Świadczenia w formie zasiłku okresowego z powodu bezrobocia w latach 2010 -2012

Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia			
LATA 2010-2012	2010	2011	2012
Liczba osób	47	52	64
Liczba świadczeń	135	141	176
Kwota świadczeń w złotych	44 393	37 174	47 615

O szansach wyjścia z bezrobocia w dużym stopniu decyduje poziom wykształcenia i przygotowania zawodowego. Sytuacja na rynku pracy w znacznym stopniu zależy od przeszłości zawodowej. Trudna sytuacja na rynku pracy implikuje zarazem trudną sytuację finansową tych osób, ponieważ zdecydowana większość nie posiada prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Pomimo swej odmienności, bezrobocie istniejące na obszarach wiejskich jest ściśle powiązane z deficytem miejsc pracy w regionach miejskich. Bezrobocie na terenach wiejskich wzrasta wraz ze zwiększaniem się liczby bezrobotnych w miastach. Sądzić należy, że zła sytuacja na miejskich rynkach pracy

wpływa na bezrobocie wiejskie. W najgorszej sytuacji znajdują się wiejska ludność nierolnicza (bezrolna) ze wszystkich grup ludności w gminie Bodzanów. Dotknęły ją bowiem wszystkie negatywne skutki transformacji. Duża część tej ludności ulega procesowi marginalizacji i „społecznemu odrzuceniu”. Ludność ta wypierana jest z miejsc pracy w mieście, utraciła wiele sezonowych miejsc pracy.

Skutki bezrobocia w obszarach wiejskich uwidaczniają się w postaci upowszechniania ubóstwa na wsi. Wieś zmniejsza swój popyt na artykuły przemysłowe i usługi tworzone w mieście. Degradacja wsi staje się zatem hamulcem rozwoju gospodarczego regionu. Z bezrobociem ściśle związana jest kwestia ubóstwa.

Pojęcie ubóstwa w świadomości społecznej funkcjonuje jako brak dostatecznych środków materialnych do życia, jako bieda, niedostatek.

Województwo mazowieckie jest bardzo zróżnicowane pod względem dochodów gospodarstw domowych. Wskaźnik zagrożenia skrajnym ubóstwem po wyłączeniu Warszawy jest znacznie wyższy w tym województwie.

Charakterystyka poziomów intensywności problemu społecznego:

Dla celów projektu przyjęta została definicja kwestii bezrobocia opierająca się na kryterium braku pracy w momencie stania się klientem OPS, choć niekoniecznie pozostawania w rejestrach powiatowych urzędów pracy przez cały okres korzystania z usług i świadczeń pomocy społecznej z tytułu bezrobocia.

Poziom niski (1):

Osoba bezrobotna, czyli niepracująca, aktywnie poszukująca zatrudnienia w ciągu ostatniego miesiąca oraz gotowa podjąć pracę w ciągu najbliższych dwóch tygodni. Nie występuje efekt zniechęcenia bezskutecznym poszukiwaniem zatrudnienia.

Poziom średni (2):

Osoba zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotna stosująca głównie bierne metody poszukiwania zatrudnienia. Osoba bezrobotna średniookresowo. Osoba doświadczająca „pułapki bezrobocia”.

Poziom wysoki (3):

Osoba pozostająca bez pracy długookresowo, zniechęcona poszukiwaniem zatrudnienia. Nie pracuje od co najmniej dwóch lat. Nie współpracuje ze służbami zatrudnienia. Osoba o niskim poziomie zatrudnialności. Osoba doświadczająca „pułapki bierności”.

Prognoza i rekomendacje:

Na tle województwa mazowieckiego wskaźnik zagrożenia ubóstwem w subregionie płockim jest na poziomie wysokim. Bezrobocie nadal dotyka znaczną część społeczności, przyczyniając się do ubożenia rodzin i w efekcie ich marginalizacji. Na brak pracy w gminie narażone są przede wszystkim: osoby o niższym poziomie wykształcenia, młodzież wkraczająca na rynek pracy bez doświadczenia zawodowego, które przekroczyły 45-50. rok życia. Bezrobocie generuje wiele dodatkowych problemów w rodzinie. Często jest przyczyną problemów opiekuńczo-wychowawczych, przemocy domowej, uzależnień.

Na poprawę sytuacji istotny wpływ będzie miała poprawa sytuacji gospodarczej kraju. Ważne jest jednak tworzenie lokalnych inicjatyw służących aktywizacji bezrobotnych oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Płocku, oraz realizacja projektów socjalnych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie podnoszenia umiejętności społecznych i zawodowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, wzrost świadomości i motywacji do rozwoju ekonomii społecznej, działań partnerskich w zakresie zmniejszania zjawiska bezrobocia.

Wyzwania dla gminy w zakresie prowadzenia lokalnej polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania bezrobociu:

Wsparcie dla rozwoju drobnej przedsiębiorczości
Rozwój podmiotów ekonomii społecznej
Aktywizacja zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym
Efektywny system kształcenia zawodowego i technicznego,
Przedsiębiorczość i aktywność zawodowa ludności (intensyfikacja postaw pro-rozwojowych ludności i przedsiębiorczości).

Analiza SWOT

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oferty pracy i możliwości nabycia kwalifikacji zawodowych poprzez staż. ▪ Większa oferta aktywnych programów rynku pracy, w tym m.in.: szkoleń, przygotowania zawodowego w miejscu pracy i prac społecznie użytecznych. ▪ Wzrastająca ilość programów i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Koszty związane z działaniami naprawczymi, wśród nich: <ul style="list-style-type: none"> ○ świadczenia pieniężne z pomocy społecznej ○ koszty walki z przestępczością (nielegalnym uzyskiwaniem dochodów). ▪ Duży udział wśród bezrobotnych osób

środków finansowanych z UE na rzecz promocji zatrudnienia w tym także prowadzony przez OPS projekt systemowy.

- Wprowadzenie nowych regulacji prawnych w postaci nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
- Podejmowane współpracy w ramach Porozumienia pomiędzy OPS i PUP w zakresie sprawnej wymiany informacji dotyczącej aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców Gminy.
- Prowadzenie szkoleń dotyczących nabycia kompetencji społecznych, aktywizacji zawodowej oraz organizowanie prac społecznie użytecznych.
- Różnorodność form wsparcia osób bezrobotnych.
- Doświadczenie instytucji rynku pracy oraz pomocy społecznej w realizacji projektów współfinansowanych przez UE, skierowanych do osób bezrobotnych, doświadczenie w prowadzeniu KIS.
- Nowe instrumenty aktywizacji zawodowej osób wykluczonych społecznie w szczególności osób bezrobotnych.

znajdujących się w szczególnej sytuacji, w tym m. in.: osób do 25 roku życia, kobiet oraz osób bez żadnego doświadczenia zawodowego.

- Wydatki na ochronę zdrowia (ubezpieczenie na koszt państwa osób niepracujących oraz ich relatywnie gorszy stan zdrowia).
- Koszty utraconych możliwości, ponoszone przez społeczeństwo. Mniejszy udział osób bezrobotnych w życiu gospodarczym, społecznym i kulturalnym.
- Koszty wynikające z dziedziczenia biedy, degradacji norm, trwała pauperyzacja rodzin.
- Niedostosowany system szkoleń do potrzeb rynku pracy.
- Odptyw osób w wieku produkcyjnym do innych krajów i większych miast.
- Ograniczone możliwości realizacji pracy socjalnej poprzez nadmierne obciążenie administracyjne kadry Ośrodka Pomocy Społecznej.

Szanse

- Pozyskiwanie krajowych i zewnętrznych środków finansowych na realizację działań na rzecz osób wykluczonych społecznie, w szczególności osób bezrobotnych
- Zwiększenie dostępu do bogatej oferty szkoleniowej jednostek szkolących realizujących różnego rodzaju projekty (Klub Integracji Społecznej przy OPS, realizacja projektu z funduszy unijnych przez

Zagrożenia

- Emigracja wykształconej młodzieży.
- Pogarszająca się kondycja zakładów pracy.
- Dziedziczenie bezrobotnego stylu życia i brak motywacji do aktywności na rynku pracy wśród świadczeniobiorców OPS.
- Niekorzystna korelacja pomiędzy wysokością świadczeń z pomocy społecznej a wysokością wynagrodzeń.

OPS, realizacja projektów unijnych przez PUP),

- Zwiększenie dostępu do europejskiego rynku pracy,
- Wzrost świadomości społecznej o wadze podnoszenia kwalifikacji zawodowych i wykształcenia,
- warunkowanie pomocy poprzez zawieranie kontraktów socjalnych

- Wzrost liczby osób bezrobotnych z dysfunkcjami osobowościowymi i społecznymi.
- Wzrost bezrobocia w innych krajach Unii Europejskiej, a tym samym nieopłacalność wyjazdów emigracyjnych i zarobkowych.

IV.2. Niepełnosprawność

Opis i wnioski:

Ostatnie dziesięciolecie przyniosły istotne zmiany w sposobie postrzegania osób niepełnosprawnych. Niepełnosprawność nie jest już rozumiana tylko jako rezultat uszkodzenia ciała czy choroby, ale raczej jako wynik barier - społecznych, ekonomicznych, fizycznych - jakie napotyka się w środowisku.

Uzyskanie dokładnych danych na temat osób niepełnosprawnych jest trudne. Żadna z instytucji wspomagających osoby niepełnosprawne nie dysponuje pełnymi danymi.

Spisy powszechne ludności są jedynym badaniem pełnym, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają szczegółową charakterystykę tej grupy ludności.

Osobą niepełnosprawną jest taka osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony lub osoba, która takiego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku (zabawa, nauka, samoobsługa).

Analiza dostępnych danych o problemie

W gminie Bodzanów w 2012 roku z powodu niepełnosprawności ze świadczeń z pomocy społecznej skorzystało 66 rodzin, w tym 104 osoby w rodzinach.

Ze świadczeń pielęgnacyjnych skorzystało 44 osób a z zasiłku pielęgnacyjnego 272 osoby. Gmina na swoim terenie nie ma żadnego ośrodka wsparcia dla osób zaburzonych psychicznie, niepełnosprawnych. Posiada natomiast samochód osobowy do przewożenia osób niepełnosprawnych.

Charakterystyka poziomów intensywności problemu społecznego:

Osoby z niepełnosprawnością mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub w zakresie zmysłów co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami (Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych).

Poziom niski (1):

Osoba wymagająca niewielkiego, okresowego wsparcia w wybranych czynnościach wykraczających poza podstawowe aktywności dnia codziennego, lub terapii/rehabilitacji w niewielkim wymiarze czasowym. Może samodzielnie, bądź z niewielkim wsparciem.

Poziom średni (2):

Osoba wymagająca codziennego wsparcia w miejscu zamieszkania w postaci usług opiekuńczych (gospodarczych i pielęgnacyjnych), lub codziennej terapii/rehabilitacji. Wymaga wsparcia, by uczestniczyć w życiu społecznym.

Poziom wysoki (3):

Osoba wymagająca stałego wsparcia w miejscu zamieszkania w większości podstawowych czynności dnia codziennego, lub codziennej intensywnej terapii/rehabilitacji. Jest w stanie uczestniczyć w życiu społecznym jedynie przy pomocy innej osoby. Spełnia kryteria pozwalające na skierowanie do placówki całodobowego pobytu.

Prognoza i rekomendacje:

Analizując problematykę niepełnosprawności należy zdawać sobie sprawę, że dotychczas funkcjonujący system wsparcia aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych kończy się na poziomie powiatu. Nie istnieją żadne regulacje prawne zobowiązujące samorządy gminne do pracy w tym zakresie. Wykonują one wobec niepełnosprawnych mieszkańców wsparcie z zakresu pomocy społecznej. Nie wpływa to w żaden sposób na zmniejszenie problemu bezrobocia w tej grupie, wręcz przeciwnie, może go utrwalać. Dlatego wyzwaniem powinno być ujednoczenie systemu orzecznictwa ds. niepełnosprawności. Spójnej polityki i koordynacji działań na rzecz tej grupy osób na szczeblu powiatowym i gminnym.

Wyzwania:

- Zapewnienie dostępu do rehabilitacji dostosowanej optymalnie do potrzeb osoby niepełnosprawnej.
- Spójne monitorowanie skali problemu.
- Aktywizowanie społeczne i zawodowe osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem własnej aktywności osoby niepełnosprawnej w podejmowaniu wyzwań.

- Tworzenie i rozwijanie spójnego systemu aktywizacji i integracji społecznej osób niepełnosprawnych i ich rodzin zwiększających autonomię osoby i rodziny. Promowanie systemowych rozwiązań.
- Prowadzenie działań wielosektorowych (pomoc społeczna, rynek pracy, ochrona zdrowia).
- Rozwój usług środowiskowych wspierających osoby chore i niepełnosprawne i ich rodziny.

ANALIZA SWOT

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Funkcjonowanie stowarzyszeń i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych. ▪ Realizacja projektów przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych. ▪ Dostępność środków masowego przekazu w celu promowania i upowszechniania wiedzy o sytuacji osób niepełnosprawnych. ▪ Dostęp do rehabilitacji na bazie Domu Pomocy Społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niewystarczające standardy świadczeń dla osób niepełnosprawnych. ▪ Wzrastająca liczba świadczeniobiorców. ▪ Bariery architektoniczne istniejące w budynkach mieszkalnych, mieszkaniach, komunikacji miejskiej. ▪ Niski poziom wykształcenia osób niepełnosprawnych. ▪ Słaby dostęp do wczesnej rehabilitacji medycznej. ▪ Niedostosowanie ofert szkół do potrzeb i wymogów rynku pracy. ▪ Mała aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych. ▪ Trudna sytuacja finansowa osób niepełnosprawnych. ▪ Niski poziom świadomości społeczeństwa o sytuacji osób niepełnosprawnych. ▪ Niska świadomość osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach.
<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych. ▪ Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych. ▪ Zwiększenie aktywności potencjalnych pracodawców. ▪ Likwidacja barier architektonicznych i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brak wystarczających środków finansowych. ▪ Niestabilność prawa. ▪ Niestabilna sytuacja ekonomiczno – gospodarcza kraju. ▪ Ograniczony dostęp do refundowanych świadczeń

w komunikowaniu się.

- Egzekwowanie przepisów dotyczących przystosowania obiektów budowlanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- Możliwość pozyskania środków unijnych.
- Rozwój usług socjalnych.
- Rozwój wolontariatu i organizacji pożytku publicznego.
- Rozwój pracy socjalnej na rzecz osób niepełnosprawnych (grupy samopomocowe).

rehabilitacyjnych.

IV.3. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego

Opis i wnioski:

Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, w którym uczą się nawiązywać kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego. Na środowisko rodzinne składają się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska.

Przyczyny bezradności:

Znaczącą część klientów systemu pomocy społecznej stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece, i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak: uzależnienie od środków psychoaktywnych, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych wyrażające się m. in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we współżyciu z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym, szkolnym ujawniają się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, norm, wartości. Wyczuwana bezradność prowadzi do zjawiska sieroctwa, które związane jest ze stanem pozbawienia dzieci, trwale lub przejściowo, szans wychowywania we własnej rodzinie, ze względu na brak odpowiednich warunków opiekuńczo – wychowawczych. Problem sieroctwa nie jest zjawiskiem nowym.

Smutnym i znamionym jest fakt, iż obecnie sieroty w coraz większym stopniu pochodzą z rodzin dysfunkcyjnych, w których panuje niewłaściwa atmosfera, konflikty rodzinne, błędy wychowawcze, brak odpowiedzialności za dzieci, są zerwane więzi uczuciowe między członkami rodziny, a szczególnie w stosunku do dziecka. Na dezintegrację rodziny wpływa również zła sytuacja materialna, mieszkaniowa, narastająca frustracja spowodowana bezrobociem.

Skutki bezradności:

Rodzina dysfunkcyjna nie spełnia podstawowych zadań, które należą do jej istoty: nie zapewnia odpowiedniego klimatu emocjonalnego, nie zaspokaja potrzeb materialnych, duchowych, nie daje zaplecza dla zaspokojenia potrzeb psychicznych czy choćby warunków realizacji podstawowego obowiązku szkolnego. Najistotniejszymi skutkami marginalizacji i wykluczenia społecznego rodzin dysfunkcyjnych są: konflikty z prawem, trudności w nauce, nieumiejętne wykorzystanie czasu wolnego, rozluźnienie więzi rodzinnych, brak motywacji do dalszej nauki, brak samoakceptacji, brak motywacji do samorozwoju, problemy zdrowotne, izolacja, zanik ambicji, trudności wychowawcze, poczucie niższości, przemoc w rodzinie, osamotnienie, wzrost zachowań patologicznych, negatywne wzorce dla dzieci, konflikty rodzinne. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych niejednokrotnie jest podstawą do organizowania opieki nad dzieckiem poza rodziną naturalną. Według stanu na dzień 31.12.2012 r. ograniczoną władzę rodzicielską ma 20 rodzin oraz dodatkowo 25 rodzin wymaga interwencji instytucji pomocowej w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo wychowawczej. Wśród wielu zewnętrznych czynników zagrażających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, na pierwszy plan wysuwają się bezrobocie i ubożenie społeczeństwa.

Tabela 15. Bezradność opiekuńczo – wychowawcza jako powód przyznania pomocy społecznej w latach 2010 – 2012.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych – liczba rodzin	49	69	59

Charakterystyka poziomów intensywności problemu społecznego.

W projekcie „Kalkulator Kosztów Zaniechania” przyjęto określenie, że bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oznacza następujące grupy problemów (według źródła ich pochodzenia):

1. problemy wynikające z postawy/zachowań rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;
2. problemy wynikające z postawy/działań rodziców w sprawach prowadzenia gospodarstwa domowego;
3. problemy wynikające z postawy/zachowań dzieci.

Poziom niski (1):

Rodzina z dzieckiem, w której zaburzone są funkcje rodziny, np. zaniedbywanie niektórych potrzeb dziecka (-ci), złe gospodarowanie budżetem domowym czy prowadzenia gospodarstwa domowego. Podejmuje współpracę/wykazuje aktywność/aktywnie przeciwdziała. Wymaga niewielkiego wsparcia ze strony służb społecznych.

Poziom średni (2):

Rodzina z dzieckiem, w której występuje niesamodzielność w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych o utrwalonych złych nawykach zarówno w sferze prowadzenia gospodarstwa domowego, jak i w kwestii wychowywania dzieci, relacji między członkami rodziny. Wymagająca znacznego wsparcia ze strony innych osób w przewyciężaniu napotkanych problemów opiekuńczo-wychowawczych. Pomoc osób trzecich pozwala na usamodzielnienie rodziny.

Poziom wysoki (3):

Rodzina z dzieckiem, w której występuje wiele problemów opiekuńczo-wychowawczych, w bardzo dużym stopniu niesamodzielna, wymagająca bardzo dużo pomocy ze strony osób trzecich), często pod nadzorem kuratora sądowego. Zagrożenie przejęcia dziecka(-ci) przez instytucje pieczy zastępczej. Nie podejmuje współpracy.

Prognoza i rekomendacje:

Bezradność w sprawach opiekuńczych jest jedną z ważnych kwestii społecznych w gminie Bodzanów. Często problemy, z jakimi borykają się rodziny niewydolne wychowawczo, mają podłoże w występowaniu wielu innych problemów społecznych takich jak: alkoholizm, bezrobocie, długotrwała choroba, ubóstwo.

Szansą jest wsparcie tych rodzin poprzez działania związane z pracą socjalną oraz prowadzeniem wielostronnego doradztwa: rodzinnego, pedagogicznego, psychologicznego i prawnego. Uczestnicy Zespołu ds. opracowania Strategii jednogłośnie wskazywali również na potrzebę zatrudnienia psychologa, zwiększenia godzin dla pedagoga szkolnego. Tymczasem jedną z najczęściej stosowanych form

pomocy są świadczenia pieniężne. Formy wsparcia ograniczające się do biernego wsparcia najuboższych rodzin są niewystarczającą motywacją do zmiany niekorzystnego statusu rodzin wielodzietnych i niepełnych w społeczeństwie. Dlatego bardzo ważnym działaniem jest aby rodziny wielodzietne i niepełne otrzymywały wsparcie doraźne w postaci zasiłków ale również wsparcie, które uaktywniłoby ich do samodzielnego poszukiwania wyjścia z trudnej sytuacji.

Wyzwania:

- Wzrost roli aktywnych form pomocy, programów, usług oraz profilaktyki w systemie pomocy dziecku i rodzinie.
- Rozwój systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.
- Rozwój specjalistycznego poradnictwa rodzinnego.
- Zatrudnienie psychologa oraz zwiększenie godzin dla pedagoga szkolnego
- Rozwój współpracy samorządów z NGO w szczególności w formie zlecenia zadań własnych i zleconych z obszaru dziecka i rodziny organizacjom pozarządowym.
- Zmiana proporcji w udzielanych świadczeń z form biernych głównie pieniężnych na formy aktywizujące rodzinę do samodzielności.
- Rozwój usług i warunków sprzyjających aktywizacji zawodowej rodziców dzieci w szczególności w wieku 0 – 6 lat.
- Rozwój kompleksowego systemu instytucji pomocy społecznej, rynku pracy, edukacji i zdrowia na rzecz pomocy dziecku i rodzinie.
- Rozwijaniu adekwatnych do potrzeb form wspierania rodzin dysfunkcyjnych.

ANALIZA SWOT

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Funkcjonowanie świetlic środowiskowych na terenie gminy. ▪ Dobre rozpoznanie potrzeb przez instytucje pomocy społecznej. ▪ Podejmowanie współpracy na różnych szczeblach administracyjnych. ▪ Wsparcie rodzin poprzez zatrudnienie asystenta rodziny. ▪ Wzrost zaangażowania organizacji pozarządowych pomocą rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno – bytowej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niewystarczająca liczba świetlic środowiskowych. ▪ Uzależnianie się klientów pomocy społecznej od udzielanych świadczeń. ▪ Zwiększanie się obszarów problemowych ubóstwa i bezradności. ▪ Mała liczba inicjatyw realizowanych w oparciu o ustawę o zatrudnieniu socjalnym. ▪ Zła sytuacja ekonomiczna rodzin. ▪ Za małe wsparcie psychologiczne w szkołach. ▪ Niewystarczające wsparcie dla rodzin z dzieckiem ▪ niepełnosprawnym. ▪ Brak poradnictwa psychologicznego

	na terenie gminy
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promowanie działalności lokalnych organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci. ▪ Wykorzystanie funduszy unijnych na realizację projektów związanych z reintegracją społeczną i zawodową osób/rodzin przejawiających bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. ▪ Zwiększenie liczby instytucji i organizacji niosących pomoc rodzinom przejawiającym bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. ▪ Możliwość pozyskania środków pieniężnych z Unii Europejskiej. ▪ Wykształcenie specjalistów do spraw rodziny, realizujących programy pomocowe. ▪ Zwiększenie aktywizacji osób bezrobotnych. ▪ Poprawa warunków życia. ▪ Szkolenia zawodowe oraz podnoszące umiejętności społeczne. ▪ Polityka prorodzinna. ▪ Większa współpraca instytucji na rzecz rodziny. ▪ Podnoszenie potencjału organizacji pozarządowych prowadzących działalność na rzecz dziecka i rodziny. ▪ Rozwój wolontariatu. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrastająca liczba dzieci pozbawionych prawidłowej opieki rodzicielskiej. ▪ Powiększanie się patologii wśród rodzin z powodu bezradności oraz bierności rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów. ▪ Utrwalenie tendencji do koncentracji świadczonej pomocy społecznej na pasywnych formach łagodzenia zjawiska bezradności. ▪ Utrwalanie się zjawisk prowadzących do bezradności i „dziedziczenia biedy”. ▪ Rozszerzanie się zjawiska wyuczonej bezradności na innych członków rodzin. ▪ Obniżenie wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej.

IV.4. Alkoholizm lub narkomania

Opis i wnioski:

Kolejną z grup dysfunkcyjnych, która objęta jest pomocą ze strony systemu pomocy społecznej, stanowią osoby uzależnione od alkoholu. Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi dziś bezsprzecznie jeden z najpoważniejszych

problemów. Zjawisko to stwarza problem złożony i trudny do przezwyciężenia dla wielu mieszkańców i nie zależy od płci, wieku ani poziomu wykształcenia. Jego rozmiar i niszczyielskie działanie daje się zaobserwować wśród klientów pomocy społecznej.

Z problemem nadużywania alkoholu pracownicy socjalni spotykają się od wielu lat, niepokojącym jest jednak fakt wzrastania liczby osób uzależnionych od alkoholu i obniżania wieku pierwszego z nim kontaktu.

W rodzinach, które objęte są pomocą socjalną pracownicy dość często obserwują stwarzanie sytuacji sprzyjających picie alkoholu, stosowanie zachęty do jego spożywania i przedstawianie łatwości jego zdobywania. Szczególnego znaczenia w tych rodzinach nabiera wzorzec picia alkoholu i niekorzystny wpływ rozbieżności między zachowaniem rodziców a wymaganiami stawianymi wobec dziecka, co do spożywania alkoholu, brak kontroli ze strony rodziców i stosowanie niewłaściwych metod wychowawczych. W wielu środowiskach daje się zauważyć zjawisko "dziedziczenia" alkoholizmu. Problem nadużywania alkoholu przez podopiecznych pomocy społecznej jest bardzo skomplikowany, ponieważ obok alkoholizmu występują zaburzenia komunikacji między członkami rodziny, bieda, problemy wychowawcze i zdrowotne. Alkoholizm to częsta przyczyna interwencji sądu w sprawy opiekuńczo – wychowawcze.

Praca z tak zaburzonymi klientami jest bardzo trudna, długotrwała i często skazana na niepowodzenie. Z pomocą w pracy z osobami uzależnionymi pracownikom socjalnym przychodzi Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Osoby uzależnione kierowane są na badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, gdzie najczęściej Sąd Rodzinny wydaje wobec nich postanowienie o konieczności leczenia odwykowego. Poza tym osoby uzależnione mogą same dobrowolnie zgłaszać się na leczenie odwykowe do Poradni Leczenia Uzależnień. W Gminie Bodzanów jest zatrudnionych 2 psychoterapeutów: prowadzona jest wstępna diagnoza i rozmowy motywujące do leczenia odwykowego oraz grupa wsparcia dla osób uzależnionych.

W 2012 roku liczba rodzin objętych pomocą finansową z ośrodków pomocy społecznej z powodu alkoholizmu wynosiła 36 rodzin, w tym 81 osób w rodzinach.

Alkoholizm jako kwestia społeczna jest ściśle związana z innymi problemami społecznymi. Generuje duże koszty zarówno społeczne jak i finansowe na szczeblu gminnym, powiatowym, wojewódzkim i krajowym. Dotychczas nie ma szybkich i skutecznych metod zwalczania tego problemu a działania. Do zadań obowiązkowych własnych każdego samorządu gminy należy opracowanie i realizacji Gminnego

Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w którym określone są działania w zakresie profilaktyki alkoholowej. W Gminie Bodzanów został powołany Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, są zatrudnieni psychoterapeuci, realizowane programy profilaktyczne w szkołach. Najmniej skutecznym działaniem jest kierowanie osób uzależnionych na przymusowe leczenie odwykowe. Postanowienia Sądu Rodzinnego określające konieczność leczenia odwykowego często są mało realne do wykonania ze względu na niechęć osób uzależnionych do leczenia. Sama liczba osób korzystająca ze wsparcia GOPS w Bodzanowie z powodu uzależnienia nie pokazuje skali problemu ze względu na jego złożoność. Należy wziąć pod uwagę: liczbę interwencji policji w sprawie sprawców przemocy pod wpływem alkoholu, liczbę rodzin bezradnych wychowawczo powodu uzależnienia opiekunów, długotrwałe choroby, ubóstwo, bezrobocie, przestępczość pod wpływem alkoholu.

Charakterystyka poziomów intensywności problemu społecznego.

Alkoholizm lub narkomania - Zespół zjawisk psychicznych lub somatycznych wynikających z działania środków odurzających lub substancji psychotropowych na organizm ludzki, charakteryzujący się zmianą zachowania lub innymi reakcjami psychofizycznymi i koniecznością używania stale lub okresowo tych środków lub substancji w celu doznania ich wpływu na psychikę lub dla uniknięcia następstw wywołanych ich brakiem

Poziom 1 (niski):

Okresowe używanie środków psychoaktywnych lub alkoholu. Wzrost tolerancji i ochoty na używki. Nie występują skumulowane szkody, ale mogą mieć miejsce zdarzenia, które skutkują określonymi konsekwencjami zdrowotnymi, społecznymi, itp. (szczególnie w odniesieniu do młodzieży). Osoba potrafi pełnić określone role społeczne.

Poziom 2 (średni):

Nadużywanie środków psychoaktywnych i alkoholu. Występują trudności z pełnieniem określonych ról społecznych, zagrożenie stabilności zawodowej. Zaniedbywanie rodziny, konflikty domowe, pogłębiające się uzależnienie psychiczne i fizyczne, pojawiające się szkody zdrowotne. Wymagający sporego zaangażowania służb, terapeuty. Osoba traci role społeczne.

Poziom 3 (wysoki):

Uzależnienie od środków psychoaktywnych lub alkoholu. Picie lub branie stanowią dominujący wymiar funkcjonowania jednostki i skutkuje niemożnością wypełniania

podstawowych ról społecznych. Zalecana terapia stacjonarna lub ambulatoryjna. Może występować zerwanie więzi społecznych.

Prognoza i rekomendacje:

Działania w zakresie prowadzenia aktywnej polityki społecznej w obszarze uzależnienia od alkoholu stawiają przed samorządem gminnym nowe wyzwania. Należy większy akcent kłaść na szeroko rozumiana profilaktykę, szczególnie młodzieży gimnazjalnej oraz pomoc psychologiczną i prawną dla osób współuzależnionych (osób często zamieszkujących z osobą uzależnioną). Ważną kwestią jest zaangażowanie środowiska lokalnego w rozwiązywanie kwestii związanej z uzależnieniem od alkoholu. Z mieszkańców środowiska lokalnego została powołana Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która powinna skupiać osoby zaangażowane w rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych. Istotnym czynnikiem jest współpraca z organizacjami pozarządowymi i ruchami abstynenckimi, które powinny być wspierane przez samorząd lokalny oraz podnoszenie kompetencji osób zaangażowanych w przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Wyzwania:

- Dążenie do redukcji liczby zgonów związanych z uzależnieniami.
- Zwiększenie świadomości społecznej związanej z problemami takimi jak narkomania czy alkoholizm.
- Wprowadzenie programów profilaktyczno-edukacyjnych dla młodzieży.
- Likwidacja społecznych efektów ukarania, stworzenia realnych szans społecznego uczestnictwa.
- Zatrudnienie, rozwój programów wsparcia psychologicznego i socjalnego.

ANALIZA SWOT

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
<ul style="list-style-type: none">▪ Koordynacyjna rola Wydziału Zdrowia dla organizacji zadań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholizmu i narkomanii.▪ Aktywność podmiotów pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania w/w problemów tj.: grupy AA, terapia odwykowa.▪ Działalność grupy wsparcia dla osób uzależnionych .	<ul style="list-style-type: none">▪ Brak grup wsparcia dla osób współuzależnionych.▪ Niedostateczne środki finansowe na podnoszenie kompetencji osób zaangażowanych w rozwiązywanie problemów uzależnień.

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Powołanie Pełnomocnika ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Dostęp do specjalistów terapii uzależnień.

Szanse

- Wzrastająca świadomość o potrzebie podejmowania działań w rozwiązywaniu problemów uzależnień.
- Specjalistyczne szkolenia dla pracowników pomocy społecznej, policji, nauczycieli w zakresie rozpoznawania uzależnień, rodzajów stosowanych środków psychoaktywnych i profilaktyki uzależnień.
- Programy edukacyjne dla dzieci/młodzieży realizowane w placówkach oświatowych oraz świetlicach środowiskowych.
- Rozwijanie usług wolontarystycznych – także jako alternatywa spędzania wolnego czasu.
- Zwiększenie dostępności dla psychologa.

Zagrożenia

- Zwiększająca się liczba przestępstw popełnionych pod wpływem alkoholu.
- Wzrastające spożycie alkoholu wraz z obniżeniem wieku inicjacji alkoholowej/narkotykowej.
- Marginalizacja osób uzależnionych.

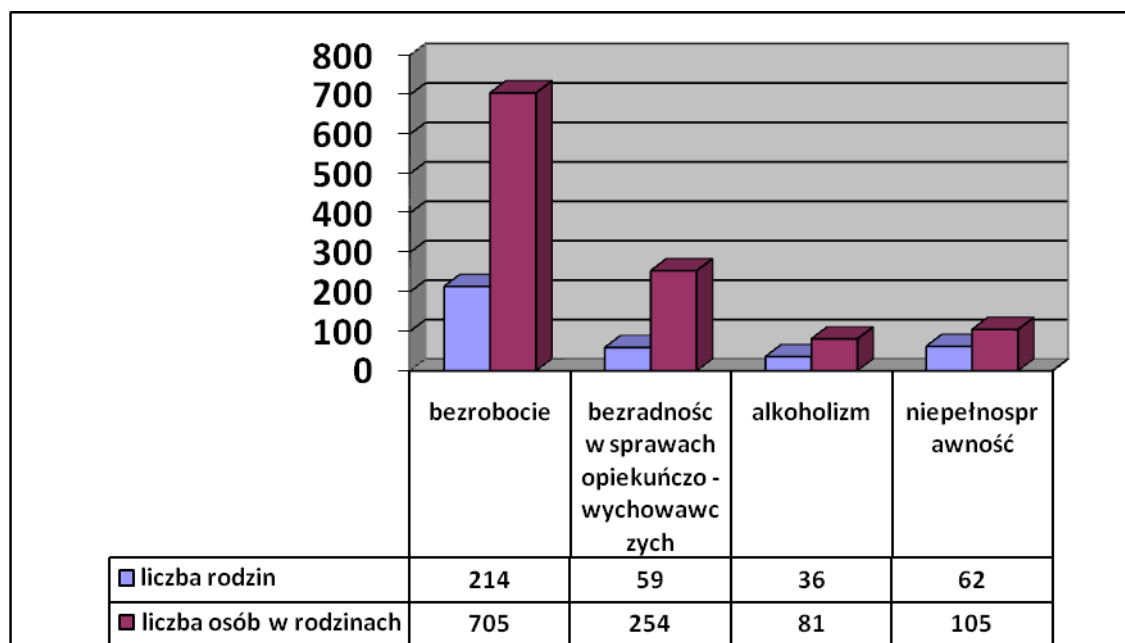
Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych

Zdiagnozowane problemy społeczne	Waga problemu
Bezrobocie	1
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych	2
Alkoholizm lub narkomania	3
Niepełnosprawność	4

Szczególne uwarunkowania nasycenia problemami społecznymi

Wyjściowym materiałem diagnostycznym dla budowanej strategii była analiza badawcza problemów społecznych, odnosząca się do głównych uwarunkowań zewnętrznych ogólnej sytuacji gminy oraz uwarunkowań wewnętrznych obszaru pomocy społecznej. Do analizy danych o problemach posłużyły sprawozdania uwzględniające liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w rozbiu na poszczególne problemy społeczne, sprawozdania z wykonania programów wykonawczych. Najważniejsze problemy społeczne: bezrobocie, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i niepełnosprawność są ściśle powiązane z innymi problemami.

Wykres nr 17. Liczba środowisk objętych pomocą społeczną z powodu zdiagnozowanych najważniejszych problemów społecznych.

Powyższe dane jednoznacznie wskazują, że dominującym problemem utrudniającym lub uniemożliwiającym prawidłowe funkcjonowanie osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej jest bezrobocie. Cechą charakterystyczną osób bezrobotnych w gminie Bodzanów jest niskie wykształcenie, bezradność w poszukiwaniu pracy, bariery komunikacyjne. Dominującą grupą wśród osób bezrobotnych stanowią tzw. osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy do których zaliczamy: długotrwale bezrobotnych i bez prawa do zasiłku, osoby po 50 roku życia i absolwenci szkół do 25 roku życia, którzy nie weszli jeszcze na rynek pracy. Wynikiem długotrwałego bezrobocia może być izolacja społeczna, zagrożenie patologią

społeczną oraz degradacja materialna i społeczna jednostek dotkniętym tym problemem, a także ich rodzin.. Jak wynika z analizy oraz obserwacji problem bezrobocia rzadko występuje w odosobnieniu, najczęściej obok niego, jako przyczyna lub skutek pojawia się: ubóstwa, alkoholizmu, przemocy, przestępczości, eurosieroctwa, bezdomności.

Na kolejnym miejscu problemów z jakimi borykają się środowiska korzystające z pomocy pojawiają się sprawy związane z niepełnosprawnością i długotrwałą chorobą. Osoby te borykają się z trudnościami finansowymi, związanymi z ponoszeniem wysokich kosztów leczenia oraz zakupu leków. Problemem osób niepełnosprawnych są trudności w uczestniczeniu w życiu społecznym, zawodowym. Osoby niepełnosprawne są zdecydowanie gorzej wykształcone, co wynika z barier architektonicznych w szkołach, barier w komunikowaniu się z resztą środowiska, problemów związanych z dojazdem do miejsca kształcenia wyposażeniem w sprzęt rehabilitacyjny oraz pomoce dydaktyczne, a przede wszystkim z barier psychologicznych.

W przypadku 59 rodzin głównym problemem jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Rodziny te, najczęściej w związku z trudnościami finansowymi, brakiem wzorów wychowawczych, niezaradnością życiową nie potrafią radzić sobie w przewyciężeniu trudnych sytuacji życiowych, wykorzystując własne zasoby i możliwości. Problemy opiekuńczo - wychowawcze, przemoc w rodzinie, konflikty międzypokoleniowe wielokrotnie są przyczyną umieszczania dzieci i młodzieży w instytucjonalnej pieczy zastępczej lub w placówkach resocjalizacyjnych. Formy oddziaływań w tym obszarach wymagają prowadzenia aktywnej polityki społecznej. Kolejnym problemem bardzo dotkliwym w skutkach jest alkoholizm. Z tego powodu z pomocy społecznej skorzystało 36 rodzin, co nie odzwierciedla skali problemu. Należy w tej kwestii skoncentrować się na skutkach braku podejmowania działań w zakresie zmniejszania skutków uzależnień do których zaliczyć możemy np.: koszty finansowe ponoszone za umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej, przemoc i ubóstwo rodzin, skutki w sferze życia emocjonalnego, rozpadu rodzin, koszty wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego i mała skuteczność egzekucji tych należności.

V. Analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi ważną część diagnozy i jest przeważnie traktowana jako jej część podsumowująca. Pozwala zaprezentować oraz dokonać analizy atutów i słabości badanej gminy wobec szans i zagrożeń kreowanych przez otoczenie. Skrót SWOT pochodzi z języka angielskiego i oznacza:

Strengths	----->	Mocne (silne) strony
Weakneeses	----->	Słabe strony
Opportunities	----->	Szanse
Threats	----->	Zagrożenia

Metoda ta (najczęściej stosowana w planowaniu strategicznym) obejmuje zarówno analizę wewnętrzną jak i zewnętrzną czyli dokonuje ona pewnego rodzaju oceny i właściwego przeseregowania czynników, które mają wpływ na powodzenie realizacji Strategii. Przy tworzeniu analizy SWOT wykorzystano równoległe, krzyżujące się dwa podejścia do jej budowy tzn.:

1. Przyjęto że mocne i słabe strony gminy to czynniki zależne od władz, co w efekcie oznacza, że dotyczą wewnętrznych aspektów sfery społecznej.
2. Szanse i zagrożenia będą wynikać z niesterowalnych przez kierownictwo gminy czynników zewnętrznych dotyczący analizowanego problemu.
3. Istotne założenie uznano, że odpowiednio eksploatowane silne strony – osłabiać będą pojawiające się zagrożenia, zaś prawidłowo wykorzystywane szanse – redukować będą słabe strony gminy.

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
<u>Lokalny potencjał samorządowy</u> , w tym: <ul style="list-style-type: none">▪ istniejące zaplecze specjalistycznej kadry,▪ istniejąca świadomość problemu,▪ doświadczenie samorządu w zakresie pozyskiwania środków,▪ istniejąca świadomość wśród lokalnych władz i kadr pomocy społecznej - potrzeby partnerstwa z organizacjami pozarządowymi,	<u>o podłożu gospodarczym</u> , w tym: <ul style="list-style-type: none">▪ zbyt silny wpływ czynników ekonomicznych, rynkowych na politykę społeczną,▪ zidentyfikowany wzrost ilości osób bezrobotnych, <u>lokalny potencjał samorządowy</u> , w tym: <ul style="list-style-type: none">▪ brak koordynacji działań z zakresu polityki społecznej,▪ nadmiar obowiązków zawodowych w

- tworzenie i realizowanie programów działań w sferze społecznej,

Dostępna infrastruktura społeczna, w

tym:

- zaplecze lokalowe GOPS,
- obecność zakładów opieki zdrowotnej,
- istniejące zaplecze kulturalne,
- obecność placówek edukacyjnych,
- zasoby infrastrukturalne pozostałych podmiotów publicznych, prywatnych oraz NGO, które współrealizują lokalną politykę społeczną,

Zjawiska demograficzne, w tym:

- brak wahań wskaźnika feminizacji,

Spółczeństwo w tym:

- działanie organizacji i instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych,
- istniejący potencjał ludzki i organizacyjny,
- istniejąca praktyka udziału przedstawicieli różnorodnych organizacji i instytucji w tworzeniu gminnych programów rozwoju.

stosunku do ilości zatrudnionej kadry (ogółem) w pomocy społecznej,

- za małą ilość środków finansowych na realizację działań pomocowych i profilaktycznych oraz brak spójności polityki finansowej w tym zakresie,

zjawiska demograficzne, w tym:

- zmniejszenie populacji Gminy,
- ujemny przyrost naturalny

występowanie elementów patologii społecznych ogniskujących się wokół:

- funkcjonowania rodziny (bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zdarzenia losowe i sytuacja kryzysowa, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, przemoc w rodzinie),
- egzystencji osób zależnych (długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność),
- finansowym bytem jednostki (bezrobocie, ubóstwo),
- następstw zdarzeń losowych (klęska żywiołowa lub ekologiczna),
- uzależnień (alkoholizm, narkomania),
- przystosowania jednostki do życia w otaczających warunkach (trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, bezdomność)
- a w związku z powyższym – wzrost ilości świadczeń przyznanych w ramach zad. zlec. i zad. wł./ bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania,

	<p>społeczeństwo w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mała liczba liderów społecznych, ▪ nikłe zaangażowanie społeczne, ▪ niski poziom wykształcenia, ▪ za mała edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki społecznej i niedostatki polityki informacyjnej Gminy w tym zakresie, ▪ brak zlecenia zadań w zakresie polityki społecznej
Szanse	Zagrożenia
<p><u>O podłożu gospodarczym</u>, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ożywienie gospodarcze i tworzenie miejsc pracy, ▪ pojawienie się możliwości wyjazdu zarobkowego za granicę, ▪ wykorzystywanie walorów turystyczno-krajobrazowych dla rozwoju turystyki i agroturystyki, ▪ możliwość pozyskiwania środków z UE, <p><u>O podłożu społecznym</u>, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rosnąca liczba organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy społecznej, ▪ rozwój wolontariatu i społecznych grup wsparcia, ▪ tworzenie lokalnych koalicji w zakresie pomocy społecznej, ▪ wzrost poziomu wykształcenia społeczeństwa, <p><u>Pozostałe</u>, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwój infrastruktury odpowiadającej zmieniającym się potrzebom społecznym, ▪ tworzenie i wdrażanie specjalnych programów pomocowych. 	<p><u>O podłożu gospodarczym</u>, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zła polityka makroekonomiczna, ▪ słabe uprzemysłowienie – mało efektywna gospodarka, <p><u>O podłożu społecznym</u>, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ postępujące zmiany modelu życia – rozbijanie więzi rodzinnych i społecznych, ▪ niekorzystne trendy w masowej kulturze pomijające problemy ludzi niezaradnych, ubogich, starych, niepełnosprawnych, chorych, ▪ roszczeniowe postawy klientów wobec pomocy społecznej, ▪ brak zainteresowania osób obciążonych problemami społecznymi w celu przekwalifikowania zawodowego, ▪ wzrost skali patologii i dysfunkcji, ▪ bezradność, bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów, ▪ migracja z gminy zdolnej młodzieży, <p><u>Pozostałe</u>, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ brak rozwiązań systemowych w zakresie zwalczania bezrobocia, ▪ brak rozwiązań uszczelniających

system finansowania pomocy społecznej (pobieranie zasiłków z jednoznacznym uzyskiwaniem dochodów z innych źródeł),

- obarczenie samorządów lokalnych kolejnymi zadaniami w nieproporcjonalnej wielkości w stosunku do wysokości przekazywanych środków finansowych, częste zmiany przepisów, kolizje przepisów.

VI. CELE STRATEGII

VI.1. Cel główny

Wiadomości zestawione w części diagnostycznej dają podstawę określenia celu głównego w zakresie działań lokalnej polityki społecznej w dokumencie planistycznym jakim Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bodzanów na lata 2014-2020. Przedstawiony niżej cel główny czyli najbardziej ogólny długookresowy cel nadrzędny, którego realizacji podporządkowane są proponowane cele strategiczne – jest wyrazem pożądanego obrazu Gminy Bodzanów w określonym wymiarze czasowym. Cel główny ma pełnić przede wszystkim funkcję informacyjną i motywacyjną. W ślad za powyższym autorzy dokumentu przyjęli, że cel główny otrzyma następujące brzmienie:

Rozwój systemowego podejścia do problemów społecznych w celu przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, podnoszenie jakości życia mieszkańców gminy Bodzanów.

Cele szczegółowe.

1. Aktywizacja środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym ze szczególnym uwzględnieniem osób bezrobotnych.
2. Rozwój zintegrowanego systemu pomocy dziecku i rodzinie.

Rozwój systemowego podejścia do problemów społecznych w celu przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, podnoszenie jakości życia mieszkańców gminy Bodzanów.

Cel 1
Aktywizacja środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym ze szczególnym uwzględnieniem osób bezrobotnych.

Cel 2
Rozwój zintegrowanego systemu pomocy dziecku i rodzinie.

Cel 3
Rozwój zintegrowanego systemu przeciwdziałania uzależnieniom.

Cel 4
Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych.

3. Rozwój zintegrowanego systemu przeciwdziałania uzależnieniom.
4. Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych.

VI.2. Cele szczegółowe

VI.2.1. Planowane działania związane z realizacją celów szczegółowych

Cel nr 1 - Aktywizacja środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym ze szczególnym uwzględnieniem osób.			
Działanie:	Rodzaj działania:	Produkt:	Wskaźnik pomiaru celu:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie programów i projektów promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy. 2. Realizacja prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych robót publicznych. 3. Organizowanie prac społecznie użytecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. 	Interwencyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszenie liczby bezrobotnych i korzystających ze świadczeń. 2. Zaspokojenie podstawowych potrzeb członków rodziny. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób biorących udział w programach i projektach skierowanych do osób bezrobotnych; 2. Liczba osób objętych pomocą z tytułu bezrobocia; 3. Liczba świadczeń przyznanych i wypłacanych zasiłków okresowego z powodu bezrobocia;
<ol style="list-style-type: none"> 4. Dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy. 5. Zabezpieczenie bezpieczeństwa socjalnego osobom bezrobotnym (pomoc finansowa, pomoc materialna, dożywianie). 6. Upowszechnienie informacji o usługach i instrumentach rynku pracy oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy. 7. Udzielanie przedsiębiorcom wsparcia finansowego, w związku z tworzeniem miejsc pracy dla osób pozostających bez zatrudnienia. 8. Bieżący monitoring sytuacji osób bezrobotnych, opracowanie wspólnych projektów i programów aktywizacji bezrobotnych. 	Prewencyjne	<ol style="list-style-type: none"> 3. Wzrost poczucia bezpieczeństwa. 4. Nabycie umiejętności poszukiwania pracy. 5. Udział w projekcie KIS. 6. Podjęcie zatrudnienia praca na umowę o pracę, staż / przygotowanie zawodowe, prace społecznie użyteczne. 7. Podniesienie kwalifikacji zawodowych ukończenie kursu / szkolenia zawodowego, przekwalifikującego. 8. Podjęcie / kontynuowanie 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Liczba osób korzystająca z dofinansowania; 5. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach z zakresu aktywizacji zawodowej 6. Liczba osób, z którymi został zrealizowany kontrakt socjalny w zakresie aktywizacji zawodowej i społecznej.

<p>9. Wsparcie dla rozwoju wolontariatu.</p> <p>10. Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy.</p> <p>11. Aktywizacja bezrobotnych poprzez organizację różnorodnych form wsparcia wynikających z ustawy a dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, takich jak m. in.: staże, prace interwencyjne, roboty publiczne, szkolenia, refundację stanowiska pracy, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej.</p> <p>13. Inicjowanie oraz organizowanie kontaktów bezrobotnych z pracodawcami (Targi Pracy).</p> <p>14. Propagowanie idei przedsiębiorczości wśród osób bezrobotnych poprzez udzielenie wsparcia finansowego osobom zamierzającym rozpocząć działalność gospodarczą, założyć spółdzielnię socjalną.</p> <p>15. Organizację szkoleń przygotowujących merytorycznie osoby bezrobotne do prowadzenia własnej firmy.</p>	<p>Aktywizacyjne</p>	<p>nauki.</p>	
--	----------------------	---------------	--

Cel nr 2 - Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich podstawowych funkcji.

Działanie:	Rodzaj działania:	Produkt:	Wskaźnik pomiaru celu:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Systematyczna praca socjalna z rodzinami mającymi problemy opiekuńczo – wychowawcze i prowadzeniu gospodarstwa domowego. 2. Zatrudnienie psychologa oraz zwiększenie godzin dydaktycznych dla pedagoga szkolnego 3. Świadczenie pomocy rodzinom w opiece i wychowaniu dzieci i młodzieży poprzez wzmacnianie roli rodziny. 4. Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez asystenta rodziny. 5. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach. 6. Świadczenie pomocy społecznej rodzinom, żyjącym w trudnych warunkach materialnych. 7. Organizacja wycieczki letniego dla dzieci z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych. 	Interwencyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszenie liczby rodzin wymagających interwencji instytucji zewnętrznych w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej przez te rodziny. 2. Wzrost motywacji u dzieci i młodzieży do podnoszenia kwalifikacji, rozwijania zainteresowań, talentów, uczestnictwa w życiu środowiska lokalnego. 3. Brak zachowań ryzykownych u dzieci i młodzieży (alkohol, narkotyki, papierosy, uzależnienie od Internetu, hazard). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób korzystających z pomocy z powodu bezradności opiekuńczo – wychowawczej. 2. Liczba osób, które otrzymały wsparcie w ramach realizowanych programów i projektów skierowanych do rodzin. 3. Liczba rodzin objętych świadczeniami z pomocy społecznej. 4. Liczba rodzin korzystających z poradnictwa. 5. Liczba dzieci biorąca udział w formach zorganizowanego wycieczki. 6. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. 7. Liczba rodzin korzystających z ośrodków wsparcia dziennego. 8. Liczba uczestników zorganizowanych imprez skierowanych do rodzin. 9. Liczba rodzin objętych kontraktem socjalnym w zakresie wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.
<ol style="list-style-type: none"> 8. Tworzenie warunków dla działania rodzin wspierających. 9. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwój placówek wsparcia dziennego oraz sport, rekreację i kulturę. 10. Organizowanie kampanii oraz innych akcji w celu propagowania zdrowego stylu życia. 11. Współpraca z jednostkami organizacyjnymi w celu powrotu dziecka do rodziny biologicznej. 12. Współpraca ze szkołami w zakresie diagnozowania potrzeb dzieci i młodzieży zagrożonych marginalizacją. 	Prewencyjne		

<p>13. Grup wsparcia.</p> <p>14. Realizacja rządowego programu „ Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.</p> <p>15. Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci.</p> <p>16. Współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.</p> <p>17. Tworzenie i wdrażanie 3-letnich programów wspierania rodziny.</p> <p>18. Rozwój i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych.</p> <p>19. Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych dla rodzin.</p>			
<p>20. Stymulowanie aktywności twórczej, rozbudzanie aspiracji edukacyjnych dzieci i młodzieży.</p>	<p>Aktywizacyjne</p>		

<i>Cel 3 - Rozwój zintegrowanego systemu przeciwdziałania uzależnieniom.</i>			
Działanie:	Rodzaj działania:	Produkt:	Wskaźnik pomiaru celu:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dofinansowanie obozów socjoterapeutycznych dla dzieci pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym. 2. Dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. 3. Dofinansowywanie/finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym. 4. Finansowanie grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. 5. Prowadzenie indywidualnych konsultacji dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. 	Interwencyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszenie liczby osób uzależnionych, współuzależnionych i korzystających ze świadczeń. 2. Zaspokojenie podstawowych potrzeb członków rodziny. 3. Wzrost poczucia bezpieczeństwa. 4. Nabycie umiejętności radzenia sobie z uzależnieniem, zmniejszenie problemów społecznych wynikających z uzależnienia, przemocy, bezradności, długotrwałej choroby. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba działań edukacyjnych. 2. Liczba odbiorców działań edukacyjnych. 3. Liczba przeprowadzonych szkoleń, warsztatów. 4. Liczba kontroli punktów sprzedaży napoi alkoholowych. 5. Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe przez Sąd. 6. Liczba wniosków wpływających do GKRPA o leczenie odwykowe. 7. Liczba porad indywidualnych i grupowych dla ofiar oraz

<p>6. Prowadzenie edukacji publicznej nt. działania alkoholu na organizm człowieka i ryzyka szkód wynikających z różnych wzorów picia (kampanie, ulotki, informacje i artykuły w lokalnej prasie, konferencje i seminaria)</p> <p>7. Finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii</p> <p>8. Szkolenia członków GKRPA.</p> <p>9. Upowszechnianie informacji nt. bazy pomocowej dla osób uzależnionych od alkoholu/pijących szkodliwie oraz kompetencji służb w tym zakresie.</p> <p>10. Dofinansowanie imprez bezalkoholowych.</p> <p>11. Organizowanie i finansowanie szkoleń, seminariów, warsztatów, konferencji dla rodziców, pracowników oświaty oraz osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.</p> <p>12. Realizacja programów profilaktycznych w zakresie profilaktyki selektywnej i wskazującej adresowanych do grup podwyższonego i wysokiego ryzyka oraz młodych ludzi eksperymentujących z alkoholem.</p> <p>13. Utworzenie nowych środowiskowych świetlic opiekuńczo wychowawczych.</p> <p>14. Finansowanie/dofinansowanie szkoleń dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie i rozwiązywania problemów alkoholowych.</p>	Prewencyjne		<p>sprawców przemocy w rodzinie.</p> <p>8. Liczba NIEBIESKICH KART.</p> <p>9. Liczba informacji na temat oferty pomocowej dla osób pijących szkodliwie, uzależnionych i ich rodzin.</p> <p>10. Liczba dzieci korzystających ze świetlicy socjoterapeutycznej.</p> <p>11. Liczba środowiskowych świetlic opiekuńczo – wychowawczych.</p> <p>12. Liczba dzieci korzystających ze świetlic opiekuńczo – wychowawczych.</p> <p>13. Liczba dzieci uczestniczących w programach sportowych w ramach profilaktyki uzależnień.</p> <p>14. Liczba dzieci uczestniczących w wypoczynku letnim.</p> <p>15. Liczba osób objętych szkoleniem kompetencyjnym.</p> <p>16. Liczba kampanii, ulotek informacyjnych, artykułów prasowych.</p> <p>17. Liczba festynów, spotkań edukacyjnych, kampanii na rzecz promowania zdrowego stylu życia.</p>
<p>15. Realizacja działań profilaktycznych w obszarze profilaktyki uniwersalnej kierowanych do dzieci, młodzieży, rodziców, nauczycieli i osób pracujących z nieletnimi.</p> <p>16. Wdrażanie i upowszechnianie rekomendowanych</p>	Aktywizacyjne		<p>18. Liczba grup wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin.</p> <p>19. Liczba grup samopomocowych</p>

<p>programów profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych.</p> <p>17. Prowadzenie warsztatów umiejętności psychospołecznych kształtujących u młodego człowieka postawy abstynenckie.</p> <p>18. Prowadzenie edukacji społecznej nt. zjawiska przemocy w rodzinie (kampanie, ulotki, informacje i artykuły w lokalnej prasie, konferencje i seminaria).</p>			<p>dla osób uzależnionych i współuzależnionych.</p>
--	--	--	---

Cel 4 - Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych.

Działanie:	Rodzaj działania:	Produkt:	Wskaźnik pomiaru celu:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie usług specjalistycznych, podnoszenie jakości usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. 2. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego wspierającego osoby starsze, niepełnosprawne i rodziny opiekujące się nimi. 	Interwencyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oczekiwanym efektem realizacji działań jest poszerzenie dostępu osób niepełnosprawnych do życia społecznego, kulturalnego, rynku pracy i edukacji. 2. Stworzenie funkcjonalnego oraz dostosowanego do potrzeb środowisk osób niepełnosprawnych systemu informacji. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba programów, projektów skierowanych do osób niepełnosprawnych. 2. Liczba osób objętych programami. 3. Liczba osób korzystających z poradnictwa.
<ol style="list-style-type: none"> 3. Rozwój pomocy i samopomocy w zakresie zidentyfikowanych potrzeb w obszarze niepełnosprawności i długotrwałej choroby. 4. Wspieranie i współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 5. Ułatwienie dostępu dla osób niepełnosprawnych do informacji o możliwych formach pomocy. 6. Oprawa jakości świadczonych usług, skierowanych do osób niepełnosprawnych. 7. Rozwój wolontariatu. 8. Likwidacja barier w komunikowaniu. 9. Współpraca z Domem Pomocy Społecznej na terenie Gminy Bodzanów w zakresie rehabilitacji zdrowotnej, społecznej i terapii zajęciowej. 	Prewencyjne	<ol style="list-style-type: none"> 3. Umożliwienie zdobycia i utrzymania zatrudnienia oraz podniesienie poziomu kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych. 4. Większa samodzielność i niezależność osób niepełnosprawnych 5. Powstawanie lokalnych programów w zakresie likwidacji barier 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Liczba osób objętych świadczeniami z pomocy społecznej. 5. Liczba osób biorących udział w aktywizacji zawodowej. 6. Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi. 7. Liczba osób objętych pomocą wolontarystyczną. 8. Liczba szkoleń poświęconych realizacji praw osób niepełnosprawnych. 9. Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganem. 10. Liczba uczestników WTZ.

<p>10. Opracowanie programów i projektów aktywizujących osoby niepełnosprawne.</p> <p>11. Organizacja wydarzeń kulturalno-oświatowych dostępnych dla osób starszych i niepełnosprawnych.</p> <p>12. Zwiększenie dostępności do edukacji dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>13. Aktywizacja środowiska do wspólnych działań społecznych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych i starszych.</p> <p>14. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach i wyjazdach rehabilitacyjnych.</p> <p>15. Finansowe, wspieranie wydarzeń integracyjnych, sportowych, rekreacyjnych i kulturalne dla osób starszych i niepełnosprawnych.</p>	Aktywizacyjne	<p>architektonicznych.</p> <p>6. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych.</p> <p>7. Wzrost świadomości o przysługujących osobom z niepełnosprawnością prawach i obowiązkach.</p> <p>8. Wzrost nowych form aktywności w działaniu na rzecz osób z niepełnosprawnością.</p> <p>9. Upowszechnienie wizerunku osób z niepełnosprawnością, jako pełnoprawnych członków społeczności lokalnej.</p>	11. Liczba konkursów dla osób niepełnosprawnych i otoczenia.
---	---------------	---	--

VI.2.II Szczegółowe wskaźniki

Cel nr 1 - Aktywizacja środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym ze szczególnym uwzględnieniem osób bezrobotnych		
Wskaźnik pomiaru celu:	Wartość obecna wskaźnika:	Wartość docelowa wskaźnika:
<p>1. Liczba osób biorących udział w programach i projektach skierowanych do osób bezrobotnych.</p> <p>2. Liczba osób objętych pomocą z tytułu bezrobocia.</p> <p>3. Liczba świadczeń przyznanych i wypłacanych zasiłków okresowego z powodu bezrobocia.</p> <p>4. Liczba osób korzystająca z dofinansowania.</p> <p>5. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach z zakresu aktywizacji zawodowej.</p> <p>6. Liczba osób, z którymi został zrealizowany kontrakt socjalny w zakresie aktywizacji zawodowej i społecznej.</p>	67%	45%

Wstępny sposób weryfikacji wskaźnika oraz częstotliwość pomiaru:

- lista obecności stosowana najczęściej w przypadku wskaźników dot. udziału uczestników projektów programu w szkoleniu;
- dane statystyczne: PUP uzyskane dyplomy, certyfikaty;
- deklaracje uczestnictwa;
- wywiady z uczestnikami;
- ankiety wśród uczestników.

– *Częstotliwość pomiaru: co 12 miesięcy*

Cel nr 2 - Rozwój zintegrowanego systemu pomocy dziecku i rodzinie

Wskaźnik pomiaru celu:	Wartość obecna wskaźnika:	Wartość docelowa wskaźnika:
1. Liczba osób korzystających z pomocy z powodu bezradności opiekuńczo – wychowawczej. 2. Liczba osób, które otrzymały wsparcie w ramach realizowanych programów i projektów skierowanych do rodzin. 3. Liczba rodzin objętych świadczeniami z pomocy społecznej. 4. Liczba rodzin korzystających z poradnictwa. 5. Liczba dzieci biorąca udział w formach zorganizowanego wypoczynku. 6. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. 7. Liczba rodzin korzystających z ośrodków wsparcia dziennego. 8. Liczba uczestników zorganizowanych imprez skierowanych do rodzin. 9. Liczba rodzin objętych kontraktem socjalnym w zakresie wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.	25%	15%

Wstępny sposób weryfikacji wskaźnika oraz częstotliwość pomiaru:

- lista uczestników programów, projektów, warsztatów;
- sprawozdawczość (ilość przyznanych świadczeń;
- wysokość udzielonych świadczeń);
- rejestr lub sprawozdawczość (liczba osób i rodziny korzystająca z porad; liczba uczestników imprez, ilość zorganizowanych form wypoczynku
- wywiady u rodzin,
- sprawozdanie (częstotliwość i okres korzystania z systemu pomocy społecznej)

– rejestr udzielanych porad (ilość udzielonych porad, ilość rodzin, które osiągnęły poprawę w funkcjonowaniu).
Częstotliwość pomiaru: co 12 miesięcy

Cel nr 3 - Rozwój zintegrowanego systemu przeciwdziałania uzależnieniom

Wskaźnik pomiaru celu:	Wartość obecna wskaźnika:	Wartość docelowa wskaźnika:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba działań edukacyjnych. 2. Liczba odbiorców działań edukacyjnych. 3. Liczba przeprowadzonych szkoleń, warsztatów. 4. Liczba kontroli punktów sprzedaży napoi alkoholowych. 5. Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe przez Sąd. 6. Liczba wniosków wpływających do GKRPA o leczenie odwykowe. 7. Liczba porad indywidualnych i grupowych dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie. 8. Liczba NIEBIESKICH KART. 9. Liczba informacji na temat oferty pomocowej dla osób pijących szkodliwie, uzależnionych i ich rodzin. 10. Liczba dzieci korzystających ze świetlicy socjoterapeutycznej. 11. Liczba środowiskowych świetlic opiekuńczo – wychowawczych. 12. Liczba dzieci korzystających ze świetlic opiekuńczo –wychowawczych. 13. Liczba dzieci uczestniczących w programach sportowych w ramach profilaktyki uzależnień. 14. Liczba dzieci uczestniczących w wypoczynku letnim. 15. Liczba osób objętych szkoleniem kompetencyjnym. 16. Liczba kampanii, ulotek informacyjnych, artykułów prasowych. 17. Liczba festynów, spotkań edukacyjnych, kampanii na rzecz promowania zdrowego stylu życia. 18. Liczba grup wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin. 19. Liczba grup samopomocowych dla osób uzależnionych i współuzależnionych. 	8%	5%
<p>Wstępny sposób weryfikacji wskaźnika oraz częstotliwość pomiaru:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii – Ocena Zasobów Pomocy społecznej – Sprawozdanie roczne MPiPS 		

- Sprawozdanie z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie
- Statystyki z policji

Częstotliwość pomiaru: co 12 miesięcy

Cel 4 - Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych

Wskaźnik pomiaru celu:	Wartość obecna wskaźnika:	Wartość docelowa wskaźnika:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba programów, projektów skierowanych do osób niepełnosprawnych; 2. Liczba osób objętych programami; 3. Liczba osób korzystających z poradnictwa; 4. Liczba osób objętych świadczeniami z pomocy społecznej; 5. Liczba osób biorących udział w aktywizacji zawodowej; 6. Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi; 7. Liczba osób objętych pomocą wolontarystyczną; 8. Liczba szkoleń poświęconych realizacji praw osób niepełnosprawnych; 9. Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganie; 10. Liczba uczestników WTZ; 11. Liczba konkursów dla osób niepełnosprawnych i otoczenia. 	10%	7%
<p>Wstępny sposób weryfikacji wskaźnika oraz częstotliwość pomiaru:</p> <ul style="list-style-type: none"> – lista uczestników Projektów, programów, – deklaracje uczestników, – uzyskane zaświadczenia, dyplomy, – dane statystyczne z MOPS, NGO – ankiety, wywiady – liczba organizacji działającej na rzecz osób niepełnosprawnych; – liczba udzielonych świadczeń, – liczba programów telewizyjnych i radiowych oraz artykułów w prasie i mediach elektronicznych dotyczących problematyki osób niepełnosprawnych <p><i>Częstotliwość pomiaru: co 12 miesięcy</i></p>		

VII. Planowany budżet

W ramach realizacji działań statutowych przewidywane jest pozyskiwanie w znacznym zakresie środków zewnętrznych, w tym działania partnerskie z organizacjami pozarządowymi, będącymi Liderem w realizacji zadań publicznych. Na działania określone w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2020 środki finansowe będą pochodzić z :

- 1) środki z budżetu samorządu gminy i powiatu;
- 2) środki z budżetu samorządu województwa;
- 3) środki własne partnerów biorących udział w realizacji celów Strategii (np. organizacji pozarządowych);
- 4) podmiotów prywatnych);
- 5) środki z funduszy zewnętrznych, m.in. z fundacji;
- 6) środki z budżetu państwa;
- 7) środki z funduszy krajowych (np. z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych) oraz - środki pozyskiwane z celowych programów realizowanych na szczeblu krajowym, np. z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Programu „Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu”, Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania „i innych, Asystent Rodziny;
- 8) środki z budżetu Unii Europejskiej (z Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego) w ramach realizacji Programów Operacyjnych.

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację Strategii nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, brak długookresowych źródeł finansowania, a także wieloletnich dokumentów finansowych określających planowane wydatki gminy na bieżącą działalność. Czynnikiem utrudniającym szacowanie źródeł finansowania jest powstawanie dokumentów programowych nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014 – 2020. Ponadto wysokość środków przeznaczonych na realizację Strategii będzie zależała także od stopnia zaangażowania różnych podmiotów – partnerów realizacji Strategii.

Zakłada się, że cele i działania określone w Strategii będą wyznaczały kierunki finansowania polityki społecznej gminy i będą uwzględniane przy konstruowaniu budżetu gminy w

kolejnych latach. Zapisy dokumentu będą również podstawą starań o pozyskiwanie środków zewnętrznych na finansowanie określonych przedsięwzięć.

VIII. Harmonogram

Cel i działanie	Okres realizacji	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Realizatorzy
Cel nr 1 - Aktywizacja środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym ze szczególnym uwzględnieniem osób bezrobotnych.									
Działania opisane przy celu nr 1.	-	■	■	■	■	■	■	■	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GOPS, ▪ PUP, ▪ NGO
Cel nr 2 - Rozwój zintegrowanego systemu pomocy dziecku i rodzinie.									
Działania opisane przy celu nr 2.	-	■	■	■	■	■	■	■	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GOPS, ▪ Podania Psychologiczno – Pedagogiczna, ▪ NGO, ▪ Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ▪ Gminne Centrum Kultury i Sportu
Cel nr 3 - Rozwój zintegrowanego systemu przeciwdziałania uzależnieniom.									
Działania opisane przy celu nr 3.	-	■	■	■	■	■	■	■	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GOPS, ▪ Poradnia Uzależnień, ▪ NGO

Cel 4 - Zwiększenie aktywności społecznej, wsparcie i przeciwdziałanie marginalizacji społecznej osób niepełnosprawnych.										
Działania opisane przy celu nr 4	-	■	■	■	■	■	■	■	■	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GOPS, ▪ NGO, ▪ Placówki oświatowe, ▪ Służba zdrowia, ▪ PCPR

IX. System wdrażania SRPS

Etapy wdrażania procesu SRPS

- Powołanie Zespołu ds. wdrażania Strategii
- Systematyczne spotkania zespoły (min. 1 raz w roku)
- Wyłonienie Lidera spośród Zespołu
- Wypracowanie planu działania, harmonogramu wdrażania strategii
- Wypracowanie narzędzi badawczych (np. ankiety, kwestionariusze)
- Analiza sprawozdawczości z poszczególnych obszarów wdrażania lokalnych programów

Opis: Koordynatorem Strategii jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bodzanowie. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jednym z podstawowych narzędzi realizacji polityki społecznej na poziomie lokalnym, dlatego też niezwykle ważne jest, aby wdrażanie, ewaluacja i aktualizacja poddane były procesowi systematycznego monitoringu.

Skuteczność funkcjonowania przyjętej strategii zależy będzie od:

- monitoringu i ewaluacji,
- budowy programów celowych rozwijających przyjęte kierunki działań.

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań przez Zespół Monitorujący oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych dolegliwości społecznych.

Całościowa ocena wymaga odpowiedzi na pytania o zgodności ocenianej polityki z przyjętymi wartościami i zasadami. Ewaluacja jest działalnością z natury normatywną, gdyż z jednej strony wykorzystuje się w niej istniejące normy, z drugiej strony zaś w jej wyniku mogą pojawić się propozycje wprowadzania nowych norm i procedur. Jest także działalnością instrumentalną, ponieważ jej podstawowym celem jest dostarczenie podmiotom polityki społecznej praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji.

Elementami skutecznego monitoringu i ewaluacji będą przede wszystkim:

1. Zespół ds. wdrażania i monitoringu strategii - powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Bodzanów. W jego skład powinni wejść: przedstawiciele pomocy społecznej, oświaty, służby zdrowia, edukacji, policji, organizacji pozarządowych, kultury.
2. Roczna ocena wdrażania strategii - zespół wdrażający i monitorujący strategię powinien zbierać się raz w roku i ocenić poziom wdrażania poszczególnych celów i kierunków działań. Zespół przekaze swoją ocenę Wójtowi sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań, np. programów celowych i projektów.

X. Monitoring

X.1. Termin okresowego przeglądu:

Co 12 miesięcy.

X.2. Zadania związane z przeglądem:

Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku zmiany regulacji prawnych bądź też narastanie, niektórych problemów społecznych. Dane do pomiaru wskaźników pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, Urzędu Gminy Bodzanów, jednostek organizacyjnych, Posterunku Policji, PUP, ze sprawozdań GOPS, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów. Monitoring będzie polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich realizatorów oraz partnerów projektów. Punktem odniesienia będą wskaźniki określone w strategii odnoszące się do głównych założeń strategicznych. Proces ten będzie służył identyfikacji osiągniętych wskaźników i rezultatów oraz porównanie ich zgodności z założeniami strategii. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii.

X.3. Zarządzanie ryzykiem

Cel nr 1 - Aktywizacja środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym ze szczególnym uwzględnieniem osób bezrobotnych

Działanie:	Opis ryzyka wraz ze sposobem przeciwdziałania
Działania opisane przy celu nr 1.	<i>Opis ryzyka:</i> Brak zabezpieczenia odpowiednich środków w budżecie GMINY, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Ryzyko zewnętrzne (np. uwarunkowania polityczne, zmiana kryteriów dochodowych, zamrożenie środków finansowych, kryzys gospodarczy. Ryzyko zasobów ludzkich np. (np. jakość wykonywanej pracy ze względu na nadmiar zadań przyporządkowanych poszczególnym pracownikom, wypalenie zawodowe, niesatysfakcjonujące wynagrodzenie), brak wystarczającej motywacji beneficjentów do udziału w programach, projektach, szkoleniach, brak dodatkowych miejsc pracy, uzależnienie od świadczeń z pomocy

	<p>społecznej</p> <p><i>Sposób przeciwdziałania:</i> Skuteczność i efektywność działania, sprawny przepływ informacji, współpraca wszystkich jednostek działających na rzecz SRPS, wsparcie superwizyjne, dobór beneficjentów do poszczególnych działań, podnoszenie kompetencji kadr zaangażowanych w działanie, podział zadań i kompetencji w zależności od możliwości podmiotów zaangażowanych w działania , bieżący monitoring działań.</p>
--	---

Cel nr 2 - Rozwój zintegrowanego systemu pomocy dziecku i rodzinie

Działanie:	Opis ryzyka wraz ze sposobem przeciwdziałania
Działania opisane przy celu nr 2.	<p><i>Opis ryzyka:</i> Brak zabezpieczenia odpowiednich środków w budżecie Gminy, GOPS, Ryzyko zewnętrzne (np. zmiana kryteriów dochodowych, zamrożenie środków finansowych, kryzys gospodarczy. Ryzyko zasobów ludzkich np. (np. jakość wykonywanej pracy ze względu na nadmiar zadań przyporządkowanych poszczególnym pracownikom, wypalenie zawodowe, niesatysfakcjonujące wynagrodzenie, niechęć do zatrudniania asystentów rodziny), brak wystarczającej motywacji beneficjentów do udziału w programach, projektach, szkoleniach, brak motywacji u beneficjentów do zmiany swojej sytuacji życiowej, wyuczona bezradność, brak lub niedostateczna umiejętność racjonalnego gospodarowania budżetem; zaburzona hierarchia potrzeb</p> <p><i>Sposób przeciwdziałania:</i> Delegowanie zadań na podmioty mające możliwości ich realizacji, działania partnerskie, pozyskiwanie środków zewnętrznych, podział zadań i odpowiedzialności w zależności od potencjału i możliwości realizatorów, kreowanie i promocja działań profilaktycznych w mediach, prasie, bieżący monitoring i szybkie reagowanie na niepowodzenia</p>

Cel nr 3 - Rozwój zintegrowanego systemu przeciwdziałania uzależnieniom.

Działanie:	Opis ryzyka wraz ze sposobem przeciwdziałania
Działania opisane przy celu nr 3.	<i>Opis ryzyka:</i>

	<p>Brak zabezpieczenia odpowiednich środków w budżecie Gminy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Ryzyko zewnętrzne (np. uwarunkowania polityczne, zmiana kryteriów dochodowych, zamrożenie środków finansowych, kryzys gospodarczy. Ryzyko zasobów ludzkich np. (np. jakość wykonywanej pracy ze względu na nadmiar zadań przyporządkowanych poszczególnym pracownikom, wypalenie zawodowe, niesatysfakcjonujące wynagrodzenie), brak wystarczającej motywacji beneficjentów do udziału w programach, projektach, szkoleniach, brak dodatkowych miejsc pracy, uzależnienie od świadczeń z pomocy społecznej</p> <p><i>Sposób przeciwdziałania:</i> Skuteczność i efektywność działania, sprawny przepływ informacji, współpraca wszystkich jednostek działających na rzecz SRPS, wsparcie superwizyjne, dobór beneficjentów do poszczególnych działań, podnoszenie kompetencji kadr zaangażowanych w działanie, podział zadań i kompetencji w zależności od możliwości podmiotów zaangażowanych w działania , bieżący monitoring działań</p>
--	---

Cel 4 - Zwiększenie aktywności społecznej, wsparcie i przeciwdziałanie marginalizacji społecznej osób niepełnosprawnych.

Działanie:	Opis ryzyka wraz ze sposobem przeciwdziałania
Działania opisane przy celu nr 4.	<p><i>Opis ryzyka:</i> Brak zabezpieczenia odpowiednich środków w budżecie Gminy, GOPS, Ryzyko zewnętrzne (zmiana kryteriów dochodowych, zamrożenie środków finansowych, kryzys gospodarczy. Ryzyko zasobów ludzkich np. (np. jakość wykonywanej pracy ze względu na nadmiar zadań przyporządkowanych poszczególnym pracownikom, wypalenie zawodowe, niesatysfakcjonujące wynagrodzenie), brak wystarczającej motywacji beneficjentów do udziału w programach, projektach, szkoleniach, duży stopień osób z niepełnosprawnością, jako bariera do uczestniczenia w proponowanych formach wsparcia.</p> <p><i>Sposób przeciwdziałania:</i> wsparcie superwizyjne, dobór beneficjentów do poszczególnych działań, dobór realizatorów do</p>

	poszczególnych działań, racjonalny podział zadań w zależności od możliwości realizacji poprzez poszczególne podmioty, promocja działań na rzecz kwestii niepełnosprawności, przekonywanie decydentów o słuszności realizacji poszczególnych działań, odpowiedzialności i konsekwencji niepodejmowania działań generujących znacznie większe koszty w przyszłości (przy zastosowaniu Kalkulatora Społecznego).
--	--

XI. Ewaluacja

Nieodłącznym elementem procesu zarządzania utworzoną SRPS jest także ewaluacja skuteczności podejmowanych działań. Ewaluacja jak każde świadome działanie powinna spełniać określone funkcje. Takie stwierdzenie odnosi się również do zarządzania programami z zakresu interwencji publicznych. Do funkcji tych zaliczają się: poprawa planowania, poprawa wdrażania i kontroli jakości zarządzania interwencją publiczną, wzmocnienie odpowiedzialności, wspieranie procesów uczenia się, wzmocnianie partnerstwa pomiędzy uczestnikami realizowanego przedsięwzięcia. Ogólnym celem ewaluacji jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Głównym zadaniem jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio z programem, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze publiczne. Ewaluacja będzie dokonywana w trakcie prac nad rocznym raportem z wdrażania strategii, który będzie corocznie w okresie programowania strategii przekazany Wójtowi i Radzie Gminy Bodzanów do końca pierwszego kwartału każdego roku. Wnioski z ewaluacji i rekomendacje na przyszłość będą stanowić jeden z elementów aktualizacji strategii.

XII. Wnioski końcowe

Organizacja systemu pomocy społecznej w Bodzanów powinna być dostosowana do potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. Cele szczegółowe i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia rozwiązywania problemów społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze pomocy społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, działania podejmowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem. W ramach wypracowanej strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na:

- wzmocnienie postaw aktywności zawodowej,
- wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej,
- partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu reintegracji społecznej i zawodowej osób/ rodzin z problemami społecznymi.

Zapisy zawarte w strategii realizowane będą zgodnie z wymienionymi działaniami i w zależności od pozyskanych środków finansowych. Strategia jest dokumentem otwartym. Będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców Gminy Bodzanów i wymogami prawa.

Zgodnie z Celem głównym niniejszej strategii, jej realizacja powinna przyczynić się do poprawy, jakości życia wszystkich mieszkańców Gminy, ze szczególnym uwzględnieniem grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Szczególną wagę przypisuję się programom wykonawczym w zakresie lokalnych problemów społecznych, które obowiązują w krótszej perspektywie czasu i istnieje możliwość zaplanowania dla nich budżetu.